4 DEC 1951

INDIAN OPINION

Founded by
·MAHATMA GANDHI·
·IN 1903·

No. 47—Vol. XLIX. FRIDAY 30TH NOVEMBER, 1951. Registered at the G.P.O. as a Newspaper. Price SIX PENCE

★ ★ ★

TRUST IN GOD, AND DO THE RIGHT

Courage, brother; do not stumble.
Though thy path be dark as night;
There's a star to guide the humble
Trust in God, and do the right.

Let the Road be rough and dreary
And its end far out of sight,
Foot it bravely, strong and weary,
Trust in God, and do the right.

Perish policy and cunning,
Perish all that fears the light.
Whether losing, whether winning,
Trust in God, and do the right.

Trust no party, sect or faction,
Trust no leaders in the fight;
But in every word and action
Trust in God, and do the right.

Trust no lovely forms of passion,—
Friends may look like angels bright;
Trust no custom, school or fashion;
Trust in God, and do the right.

Some will hate thee, some will love thee,
Some will flatter, some will slight.
Cease from man and look above thee,
Trust in God, and do the right.

Simple rule, and safest guiding,
Inward peace, and inward might,
Star upon our path abiding,—
Trust in God, and do the right.

Courage, brother, do not stumble,
Though thy path be dark as night;
There's a star to guide the humble,
Trust in God, and do the right.

★ ★ ★

44" Wide
CREPON—
—GEORGETTE
Special Price 3/11 yd.

44" Printed Georgette
Pin Spot & Floral
All Over Designs
5/6 yard

JUST UNPACKED!
Latest SILKS & SAREES.

44" OPAL GEORGETTE in all shades ... 15/6 yd.
44" EMBOSSED GEORGETTE Beautiful Floral & Basket Design 12/6 yd.
44" VELVET CHENILE GEORGETTE 17/6 yd.
36" RING VELVET uncrushable 15/11 yd.
36" COLOURED SATIN BEAUTE 6/11 yd.
36" COLOURED SATIN 3/11 yd.
ALL SHADES IN STOCK.

—o—

CHILDREN'S GEORGETTE SMOCKED FROCKS. EXCELLENT WORK 21/- each.

—o—

Saree Borders, Jari Trimmings Always In Stock.

LATEST STYLES IN MEN'S LADIES' & CHILDREN'S CHAMPALS.

EMBROIDERED GEORGETTE SAREES. In all leading shades. Now reduced to £4/10/0- each.

—o—

EMBROIDERED SUEDE SILK SAREES. Attractive Embroidery. Special price £4/4/0- each.

—o—

GEORGETTE JARI WORK SAREES, with attractive wide borders in all shades. Now reduced to £5/10/-

—o—

PRINTED VOILE SAREES In Latest Designs
5 Yds Lengths 25/- each.
6 " " 30/- each.

44" Wide
HEAVY QUALITY
COLOURED GEORGETTE
All shades in Stock.
Special Offer 4/11 Yard.

44" Coloured Georgette with double printed border
Sky-Wine & Green
6/6 Yard

Phone 33-6229. **JAYBEE SILK HOUSE** P. O. Box 5169.
39a MARKET STREET, JOHANNESBURG.

જોઇએ છે હાડકા

તમારાં સ્ટેશન કે સાઇડીંગે
પહોંચતા કરવા માટે
અમે ટનના
પા. ૭ આપીશું

ખાલી બેગો રેલ કીરાયું ભરી પાછી મોકલી આપીશું
વધુ વિગતો માટે લખો:

THE
BULLBRAND FERTILIZERS LTD.
SARNIA NATAL.

ELGIN

21 Jewel Lord Elgin and 17 Jewel Elgin De Luxe in Solid Gold and Gold Filled Cases.
Latest models 15 Jewel Elgins in Gold Filled Cases.

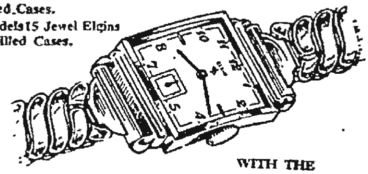

WITH THE NEW MIRACLE DURA-POWER MAINSPRING

ADVANCE 1950 MODELS

KATZ & LOURIE LTD.
Cor. Eloff & Market Sts., JOHANNESBURG.

HANNON'S DETECTIVE AGENCY (PTY.) LTD.
Managing Director: O. HANNON, seventeen years Royal Irish Constabulary and Criminal Investigation Department, S.A. Police.
Manager: MINDEN PLUMLEY., ex-Hendon Police College and Criminal Investigation Department, New Scotland Yard, London.
Criminal, Commercial and Matrimonial Investigations Carried Out In Strictest Confidence.
11/12 Pasteur Chambers, Jeppe Street; P.O. Box 5199 Johannesburg
'Phones:—Office: 22-7771. After hours: 24-4544.

Kasturba Gandhi Memorial Number

Copies of Kasturba Gandhi Memorial Number can be had at this office at 1s. 3d. including postage.

'Indian Opinion
Phoenix, Natal.

The

New India Assurance

Company Limited

for

FIRE, MARINE, LIFE, ACCIDENT

1919–1950

31 YEARS OF SUSTAINED PROGRESS

WANTED AGENTS in the Union of South Africa for Life, Fire, Marine And Accident Business.

Apply giving full details to:–

RUSTOMJEE (PTY.) LTD.,

Principal Controlling Officers,

New India Assurance Company Limited

74 Victoria Street, Durban.

AS OTHERS SEE US

Extract from the "Review" (London) of 29-9-1950

A LEADING INSURANCE JOURNAL

"The Business of the New India has developed very strongly in the past three years with successive increases."

"The FIRE ACCOUNT has a remarkable record of sustained property."

"The MARINE FUND is more than double (237½ per cent) the amount required."

"The ACCIDENT ACCOUNT has an even more magnificent profit record . . . over the past 10 years."

"LIFE BUSINESS: Life Department has been writing comparatively big business for the past 5 years."

The confidence of the discerning Public in the NEW INDIA is amply evidenced by the following records attained in 1949:

	Rs.
Fire Premium	1,70,32,179
Marine Premium	56,04,844
Miscellaneous Premium ...	35,84,968
Life Premium	2,88,79,302

	Rs.
Life Business in force exceeds ...	54,34,00,000
Assets exceed	15,36,00,000
Total claims paid over ...	17,95,00,000

In the vanguard of Indian Insurance THE NEW INDIA offers matchless Security and Service in all fields of Insurance.

The

New India Assurance Company Limited

Cable & Telegraphic Address:
"RUSTOMJEE" or "NIASURANCE"

RUSTOMJEE (PTY.) LTD.

Directors: Sorabjee Rustomjee
Rustom Jalbhoy Rustomjee

Principal Controlling Officers in the Union of South Africa

Phone Nos: 25845, 29807 & 28513.—P.O. Box 1610.

74 Victoria Street, DURBAN, NATAL.

EXPERIENCED, RELIABLE AGENTS MAY APPLY

"NEW INDIA IN THE SERVICE OF THE NATION"

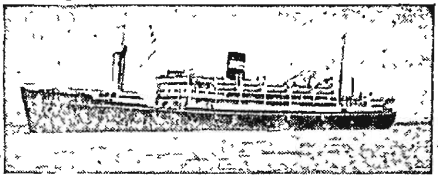

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Kampala will sail on December 4 for Bombay.
S.S. Karanja will sail on the 5th January 1952 for Bombay via Karachi and Porebunder.

Passengers must conform with the Vaccination and Yellow Fever innoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Innoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class	single without food	£75—0—0
Second "	" " "	50—5—0
Inter-Class	" " "	33—15—0
Unberthed (Deck)	without food	20—15—0

Muslim Special Food £11—10—0 Ordinary Food £5—0—0
Hindu Special Food £10—3—0 Ordinary Food £4—5—6

Bookings for 1st, 2nd, Inter-Class and Unberthed (Deck) can be effected by communication with us by telegram or letters.

Under no circumstances will unberthed passengers be permitted to keep on deck with them more than one bedding roll and one trunk for use during the voyage.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.
Tel. Add.: "KARAMAT."

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ટ, બુક કેસ, ટેબલ, તદન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોકસ, ટેબલ અને કીચન ડરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશા તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

YOUR GARDEN'S SUCCESS—Begins with Good Seed

Our Long Experience is your Guarantee

Try our Famous

IMPORTED & GOVT. CERTIFIED VEGETABLE & FLOWER SEEDS

Available in Bulk and Packets

A. B. NAIDOO & SONS

(Established 1917)

Stockists of:—

GRAIN, FERTILIZER, HOES, PLOUGH PARTS, HARDWARE & GROCERIES at Competitive Prices.

Phone 21213. Tel. Add.: "GREENFEAST."
145 Brook Street, DURBAN.

WE SELL ONLY ONE GRADE OF SEEDS—ABSOLUTELY THE BEST.

EVERY FRIDAY from NAIROBI–

A Constellation leaves for KARACHI and BOMBAY with immediate connections for all parts of;

INDIA and PAKISTAN

This is the fastest, most direct and most comfortable route, IMMEDIATE BOOKINGS AVAILABLE.

"CARGO ACCEPTED"

Incorporated in India.
Members of I.A.T.A

AIR-INDIA International LTD.

P.O. Box 3006, NAIROBI. Cables "AIRINDIA."
For details apply to I.A.T.A. Agents and Airlines.

Always Better. Better Always.
Are Kapitan's Tempting Sweetmeats.

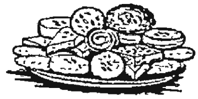

For nearly half a century we are leading in the manufacture of Quality Sweetmeats and Cakes.

TRY US FOR THE LATEST INDIAN RECORDS.

Address:

KAPITANS BALCONY HOTEL,

(KORNER SWEETMEAT HOUSE)
Corner Grey and Victoria Streets,
DURBAN.

Phone 23414. Tel. Add. "KAPITANS."

SHAVING COSTS LESS

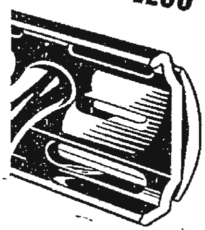

Sixpence for four blades — that's all you pay for Minora blades! And because they're made from the finest steel, they stay sharp longer, giving you more shaves, better shaves. Look for Minora blades in the red, white and yellow packet.

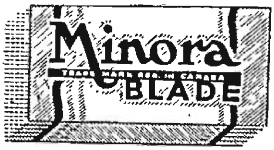

4 BLADES FOR 6d.

3941-2

INDIAN OPINION
Founded by
·MAHATMA GANDHI·
·IN 1903·

No. 47—Vol.-XLIX FRIDAY, 30TH NOVEMBER, 1951 Registered at the G.P.O. as a Newspaper. Price: SIX PENCE

Indian Opinion
FRIDAY, 30TH NOVEMBER, 1951

Neither Surprised Nor Shocked

WE were under no illusion in regard to the way in which the Group Areas Act was to work. We are therefore neither surprised nor shocked at the report, as published, of the Technical Sub-Committee of the Durban City Council, on the zoning of Durban under the Act. If we are somewhat painfully surprised it is the way our own people are shocked, since there are greater shocks yet in store for them and it will need tremendous strength to survive them. The Technical Sub-Committee is really to be congratulated for having been at pains to render the shock as less severe as possible. There was not the slightest doubt in our mind about the object of the Group Areas Act. It was crystal clear that it aimed principally at ridding the City of its Indians and segregating all the non-Europeans completely from the Europeans. That accounts for the silence so far assumed by the European public, though the Act technically applied equally to them. We Indians in particular and the non-Europeans in general had protested strongly against the Act before it was passed and have continued to do so ever since, because the Act was wrong in principle, it was not practical and it would in every way detrimentally affect those to whom it would be applied. The European public, however, was, quite obviously, not concerned with the principle as long as the Act did not detrimentally affect them. Principles to them are mere platitudes, slogans, war cries. Beyond that they mean nothing. Don't we see that in practice in South Africa? Of course there are honourable exceptions for whom we have the greatest respect and on whom we have pinned all our hopes.

Up In Arms

Quite a large section of the European public of Durban is up in arms instantly it has found the Act touching it in the slightest degree. It has begun to use the language of war. It seems to have completely lost its balance. It knows not what it thinks, or what it speaks. Nay, it has lost even its heart. It does not mind in the least if Indians are uprooted in their thousands from the land on which they have settled for over half-a-century and thrown elsewhere. But dare anyone touch a single home of the White man! The White man will then fight to the last ditch! And the authorities must heed his cry because he has the power to throw them out if they did not. The cry of the Indian—the non-European is unheeded, because he has been deliberately kept dispossessed of that power. This is the rule, (or mis-rule?) under which we live. We admire the spirit evinced by the European public but not their pettiness and their prejudice. Bereft of that their spirit is worthy of emulation. They are indeed giving a lesson to the spineless Indians as to how they should act in the circumstances in which they are placed. If the Europeans are prepared to lay down their lives for a right they hold sacred how much more should we be when the honour of our whole community is at stake and stark ruin faces us?

Solemn Resolve

Let us therefore not give way to anger or hate, notwithstanding all the provocation, but solemnly resolve not to budge an inch though we may be robbed of all our property, all that we hold dear and even our very lives. Let them remove our dead bodies. That is the spirit that should move every Indian if he has any manhood in him. The days of platform speeches and empty resolutions are passed. The time for determined and degnified action has come. We fail to see any way for an honourable compromise on the Group Areas Act as it stands. In so far as residential segregation is concerned, on which so much stress has been laid, it must be admitted by all observers that it has to a very large extent taken place quite naturally. If there have been lapses they have been due to the shortsightedness of the authorities in not providing the voteless section of the population with adequate facilities and opportunities for advancement. There has been for years a crying need for housing for the non-Europeans and what have the authorities done? The Durban City Council has been busy making Durban a place of luxury for foreigners at the expense of the voteless section of the people. Thousands of pounds have been spent on unessential things, such as, improvements on the beaches, golf courses and race courses etc.,—all for the comforts and luxury of the ruling race, while thousands of people are starving for roofs to protect themselves and their families, simply because the latter have no voice in the Government.

Prove Your Earnest

If the authorities are really in earnest why do they no prove it by immediately setting about improving the localities already occupied by Indians? Why are they criminally negligent about it? Why do they not build suitable houses for all those in need and provide them with all the civic amenities and not treat them as mere chattel? Surely it does not require much common sense to do these things without unnecessarily wounding the susceptibilities of any people. The way the Europeans, led by the Mayor, are raving against the Indians, because they happen to have grown equal in number or even outnumber them passes our intelligence. Why is this.

glaring fact not borne in mind that the reason why this has happened is because of the unjust and unnatural restrictions imposed on them in regard to inter-provincial migration and that if the Provincial barriers were removed the Indians who are barely two and a half per cent of the Union population would not nor could they ever become a problem. Their fight should therefore really be directed not against the helpless Indians but against the Government.

NATAL INDIAN ORGANISATION ON GROUP AREAS' PROPOSALS

THE Natal Indian Organization in a Press statement states: the Press report of the Technical Sub-Committee appointed by the Durban City Council in connection with the racial zoning of Durban in terms of the Group Areas Act, makes the Indian people shudder. The utlimate aim of the Council is crystal clear in that the Indian people are to be uprooted holus bolus from where they have settled and had a peaceful life for over half a century. Some of the recommendations of the Technical Sub-Committee are far reaching and take no account of the feelings of the Indians.

Springfield Extension was expropriated from Indians for Indian housing. Riverside has been laid out for an Indian area. Both these areas are to go to the Europeans. The Indian community's lack of faith in the Durban City Council is exemplified in this latest instance of the Council going back on its own word. It is said that the White people of Durban mean well by the Indian, but if the Report of the Technical Sub-Committee is the criterion by which they are to be judged then we plead not guilty for our lack of faith.

We are aware that the Report is not the final say in the grouping of the various racial zones but there is sufficient in the Report to indicate that the primary object is to serve White interests in the City of Durban and in that process the sufferings of the Indians count for nought. The mere mention of Sea View, Hillary, Bellair and Malvern being defined an Indian area, has raised a storm of protest from the White people. That protest must be heard because the Whites have the votes. That remedy is not with the Indian and in consequence he has to suffer.

It is no exaggeration to say that the loss of the Abadan Oil Refineries to the British people pales into insignificance when compared with the revolutionary proposals contained in the Press resume of the Report of the Technical Sub-Committee.

The Natal Indian Organisation appeals to the Indian people not to be panic stricken. All is not lost. There is sufficient time at our disposal to fight every bit of the way to safeguard and protest what we have earned by sweat and labour.

whole of the present municipal area of Durban to lands outside the city boundaries.

"Our opposition to the Technical Sub-committee's proposals arise out of our rejection of the Group Areas Act and the principle of apartheid embodied in it. Repeatedly the authorities have assured the non-European people, however, that apartheid will be applied with justice to all. But the Technical Sub-Committee's plans and the ferment of racialism which they have evoked from the Europeans of the City have clearly proved that it is fallacious to contend that apartheid and justice have something in common. If justice could have flowed out of the policy of apartheid, then the land in the area covering Greater Durban would have been divided proportionally among the different races who inhabit the City, taking into account that the population of Durban consists of 131,430, Europeans, 145,744 Indians, 132,841 Africans and 15,459 Coloureds.

"On the contrary, what is now being attempted is to remove practically the entire non-European population from the built-up areas to open veld outside the boundaries of the City, and to hand over Durban to Europeans who form less than one-third of the City's total population. We ask: is there another example of greater injustice in the history of any country.

"The very fact that such proposals have been made by a sub-committee of the Council and that the Councillors are prepared to amend further the proposals in the interests of Europeans only, is merely a reflection of the fact that Durban City Council, elected only by European voters, cannot act in the interest of the City's population as a whole. The Council cannot reflect the will of the people of Durban and its latest actions have made the non-European people realise more emphatically than ever that they cannot have any confidence in it.

"On such a vital issue as the Group Areas Act it is vitally necessary that the Council take immediate steps to discover what the will of the people really is. We, therefore, in all seriousness suggest that the Council immediately hold a referendum on this issue to ascertain the viewpoint of the 426,119 citizens of Durban. Whatever this referendum decides shall, according to the precepts of democracy, be binding on the Council and if the Council finds that its viewpoint is not acceptable to the majority of the City's population, then it should tender its resignation, handing over the reigns of local government to those who derive their authority from the will of the people.

"Trusting that you will kindly place our views before the entire City Council and that the Council will give them due consideration."

FAREWELL MESSAGE FROM MR. R. T. CHARI

THE following message was conveyed to the people of South Africa by Mr. R. T. Chari, Secretary to the Office of the High Commissioner for India in the Union on the eve of his departure last week for India via England:

"On the eve of my departure from this country I send greetings to the peoples of South Africa. I wish to express my grateful appreciation of the courtesy and help I have received from persons of all sections of the people, which has greatly assisted me in the discharge of my duties.

"It is a matter of great regret to me that during my sojourn in this land it has not been possible to lay down a secure basis for rapid solution of the difficulties that confront South African citizens of Indian origin. During the difficult years that lie immediately ahead I have no doubt that the Indian community will continue to strive for the ideals of honour, justice and liberty which neither law nor practice affords them in adequate measure today. I have realised how deeply rooted in this country of its adoption the Indian community is. It is unnecessary to remind these inheritors of the great tradition of Mahatma Gandhi that they are dedicated to the task of building a united democratic South Africa and that the only secure foundation for such construction is love of justice and non-violence. Their undiviating efforts must therefore lie only along this path, for other methods involve the grave risk of destroying those very things they seek to achieve.

Long Live South Africa."

N.I.C. ASKS FOR REFERENDUM

THE Natal Indian Congress requested in a letter addressed to the Mayor of Durban that the City Council hold a referendum of all citizens to decide whether the Group Areas Act should be implemented.

Congress requested the Mayor to place its letter before the meeting of the Council held on Monday.

The Natal Indian Congress letter to the Mayor reads as follows:

"We address this letter to you in the hope that you and the Durban City Council will give our viewpoint serious and urgent consideration at to-day's meeting of the City Council specially called to reconsider the proposals of the Technical Sub-committee in the light of alternations suggested by the Nasionale Party and European representatives of the Southern and Northern suburbs.

The very fact that you have thought it fit to summon to-day's meeting following the protest of the Europeans of Sea View, Hillary and Ballair is an indication that the Durban City Council is only too ready to protect the interests of the White citizens, which is also clearly reflected in the proposals submitted by the Technical Sub-Committee These proposals and the comments made on them by the majority of the Councillors leave the non-European people in no doubt that the Council aims at ultimately removing all non-Europeans from the

SYDENHAM AND OVERPORT INDIAN OPPOSE ZONING PLANS

TOTAL opposition to the Durban City Council's Technical Sub-committee's race zoning plans was expressed in a resolution passed unanimously by delegates from social, religious, sporting and political organisations of Sydenham and Overport at an Emergency Conference held last Sunday under the auspices of the Sydenham branch of the Natal Indian Congress.

The main resolution passed by the conference said that the race zoning plans "make no pretence of any fair and equitable distribution of the land. Durban is being made into one White zone.

"This conference, placing on record its unequivocal opposition to the Group Areas Act, fully supports the policy of the N.I.C. to resist at every stage all attempts at expulsion and displacement, direct and indirect, of any group of people from presently settled areas of residence and business and will continue with ever increasing determination its struggle against this obnoxious piece of apartheid legislation."

The conference called upon the people of Sydenham not to co-operate with the authorities in the creation of group areas and to expose any Indian who did so as traitor to the cause of the Indian people.

Another resolution condemned the policy of expatriation and said that under no circumstances would Indians be party to such a policy. "We are South Africans," the resolution added, "and we will count no sacrifice too great to obtain for ourselves full citizenship rights in our country." The resolution supported the decision of the Natal Indian Congress conference held recently that the South African Indian Congress should request India not to accept any Indians arriving in India under the Assisted Emigration Scheme.

Mr. Debi Singh, General Secretary of the Natal Indian Congress and Mr. I. C. Meer, a member of the Natal Indian Congress Executive Committee also addressed the conference.

Mr. E. C. Swales, Chairman of the Durban branch of the A.P.O., the leading Coloured organisation, condemned the plan as legalised robbery and advocated the creation of a co-ordinating Committee of Indian, African and Coloured political bodies to oppose the Group Areas Act and the policy of apartheid. Mr. Swales said that the Coloured people would oppose the Technical Committee's proposals.

A mass meeting of Indians of Sea-Cow-Lake, Temple Halt, and Newlands was held on Sunday afternoon, under the joint auspices of six organisations, at the Newlands School Hall to discuss the implications of the zoning Plan of the Durban City Council. Dr. G. M. Naicker and Mr. C. I. Amra of the Natal Indian Congress were the two chief speakers. Similar resolutions were passed.

CONGRESS REPLIES TO COUNCILLOR SPANIER MARSON

IN a Press statement the Natal Indian Congress states: "The outburst of Councillor Spanier Marson against the Indian people whom he wishes to be "put back" in the canefields and whose expatriation he advocates; is symptomatic of the prevailing attitude among racialist Europeans in the Union, who lose all sense of reason in their attempts to entrench a caste system in the country under which the non-European people are solely to serve as a reservoir of cheap labour.

"It is this attitude which has been responsible for the race zoning plans which virtually excludes all non-Europeans from built up areas of greater Durban and which if ever implemented will result in all economic progress of non-Europeans being brought to an end. Councillor Spanier Marson and others are directing their attacks against the Indian people because economically thay are the most advanced of the non-Europeans. If Africans and Coloureds were in the economic position in which Indians are to-day then the same attacks would have been made on them.

"In his haste to expatriate the Indian people Councillor Spanier Marson becomes blind to historical fact. He talks of "developed areas in Durban" but not for a moment does he pause to consider the great contribution made by Indians in the development and prosperity not only of Durban but of the entire Province. For the part played by Indians in this direction there is sufficient on record giving credit where it is due.

"Indians in Natal have earned for themselves, through their contribution, a place inferior to none even if racialist Europeans are not prepared to recognise this. A South African citizen of Indian origin has as much right to progress as has Councillor Spanier Marson or any other European. Nothing will ever make Indians leave the country of their birth and sooner this is realised by White South Africa, the better it will be for all concerned. Expatriation is a dead letter and let not individuals in official positions run away from their responsibilities by raising it as a slogan whenever called upon to face practical problems of our multiracial population.

"The reference to the Republic of India only exposes Councillor Spanier Marson's lack of knowledge on what happened when the Dominion of India (and not the Republic) came into existence. No Englishman in India to-day is treated as an inferior nor were Englishmen expatriated. The slogan of "quit India" implied the ending of political control not the physical removal of the English people. In any event in South Africa we are concerned with citizens of the Union and not of any foreign country even if they happen to be of Indian origin.

"Councillor Spanier Marson's outburst perhaps does explain why the plans seek to remove the bulk of the Indian people particularly northwards in the Duff's Road area. Is it after all a naked plan to concentrate Indians on the fringes of the sugar estates so that they can be "put back" in the canefields?

WANTED

A Teacher conscientiously interested in children's mental, physical and cultural development, for Livingstone Indian School should have knowledge of holding Kindergarten and Primary classes through the medium of English.

Scale £230x10 — 260x20 — 300x10 — 320x10 — 400x15—45. Plus Cost of Living Allowance and War Bonus amounting approximately to 22½ per cent. Successful candidate would be required to commence duty approximately on 22nd. January, 1952 at Livingstone.

Apply with qualifications to:—
Secretary, British Indian Association.
P. O. Box 202, Livingstone

SWEETMEATS
Pure Wholesome Healthy

★ APPETISING—
★ DISTINCTIVENESS of Flavour.
★ Combined with INGREDIENTS of the PUREST QUALITY go into the making of our SWEETMEATS.
★ Made by our experts whose knowledge and experience of the delicate art of preparing these Oriental DELICACIES.
★ Assure YOU of the most PALATABLE SWEETMEATS money can buy anywhere in SOUTH AFRICA.

અમે હરેક જાતની મીઠાઈઓ બનાવીએ છીએ
બહાર ગામના ઓર્ડરોને સંભાળથી તાકીદનું ધ્યાન આપીએ છીએ.

★ Great care is exercised in the PACKING and DISPATCHING of country and foreign orders.
★ WE assure you of PROMPT, HYGENIC SERVICE with the GUARANTEE of SATISFACTION.

We specialise in:
Birthday Cakes, Wedding Cakes, High Class Fruit Cakes, Pastries, and Naan etc.
—By—
Victory V Lounge
(Cnr: Grey & Victoria Streets,)
Phone 24965. — — DURBAN.

INDIA AND EGYPT

AT a Press Conference in New Delhi Mr. Nehru Prime Minister of India, replied to some interesting questions put to him on India's attitude on the question of Egypt.

Question: In view of the fact that British based her troops in Egypt in the old days to defend the Indian Empire, is there any justification now for keeping those bases after Indian independence?

Mr. Nehru: It is true that in the old days British policy aimed at keeping the passage to India, Australia, etc., under control. The occupation of Egypt was originally partly based on controlling that passage. Now that does not apply in that sense. We are obviously not interested in that way because we in India have no passage to India to keep clear. We are interested in wide international highways being used for international purposes. That is all. I do not think that can be done forcibly by troops. It is a matter for a peaceful international agreement.

Question: May we take it that you give your moral support for the cause for which Egypt is fighting?

Mr. Nehru: In so far as Egyptian nationalism's claims are concerned, that is the growth of nationalism, etc., and its legitmate claims, obviously we have always sympathised with them. Various matters like the Suez Canal or the sudan raise certain rather complicated questions. We do not think that the Sudan or any territory should be controlled by foreign powers ultimately. What exactly the Sudan should do is primarily the concern of the Sudanese and also, of course, the concern of others, more especially Egypt because of the Nile water which is very important.

Question: You took the initiative in the matter of Indonesia by calling a conference of Asian countries. Are you prepared to take such an initiative in regard to Egypt?

Mr. Nehru: I do not think there is any comparison between Indonesia and Egypt in these issues. In this particular matter we will very gladly take our part in helping in any other way but it is not clear as to what kind of initiative I can take except to express my goodwill and my desire to help wherever possible. Do you expect me to convene a conference on this question? Surely not. The Indoesian conference that we convened was a very special one because, according to us, a treaty made by the Dutch Government with the Indonesians was in a sense put aside and a fresh Dutch war effort took place at the time and they were reconquering part of Indonesia.

Question: Does not the despatch of fresh British troops to Egypt consitute a war effort?

Mr. Nehru: When you use troops it is a war-like measure. It is not a peaceful measure.

Question: Would you favour the Suez Canal as an international highway to be controlled by the United Nations or by some members of the United Nations?

Mr. Nehru: You always go back to the trusteeship principle which is a proper international authority it is another matter. In fact there are international authorities in regard to the Danube and the Rhine. The nations concerned in those rivers control the traffic There is no reason why the Suez Canal should not be completely under Egyptian political sovereignty. Yet international arrangements can be made by the countries concerned, in which, of course, Egypt will play a very important part herself, for traffic and other things which will not interfere with that national authority.

Question: Do you view the Egyptian question as one of the Commonwealth defence?

Mr. Nehru: "Not to my mind"

Question: Australia has agreed to participate in the proposed Middle East Pact because Australia thinks that it is interested in the maintenance of communications. Will India be interested in that way in the Pact?

Mr. Nehru: "We have not interfered or come in the way of developments in Europe with regard to the Atlantic Pact. We were not called upon to associate ourselves with it in any way. There were talks about a Pacific Pact on the same lines. We did not think that it was necessary or would lead to peace which was the main aim.

Question: "As the first lieutenant of the General who fought the non-co-operation movement in India, what would you think of Egypt trying to imitate India's weapon of non-co-operation?"

Mr. Nehru: "It is no function of mine—in fact it would be impertinence to advise another country. I think that any peaceful method of dealing with the situation is better than a violent method. It is always much easier to solve the problem that way."

Stocked by all good Tailors

Albein Serges

and

Beintex Suitings

TRADE ENQUIRIES ONLY

BEINASHOWITZ BROS.

WHOLESALE WOOLLEN MERCHANTS

333 Pine Street, DURBAN.

Box 2689. Tel. Add.: "SUITINGS." Phones: 20063 & 63512.

ZONE COMMITTEE REPORT CRITICISED BY EUROPEANS

SINCE the publication of the report of the Durban City Council Technical Sub-Committee on racial zoning of Durban under the Group Areas Act there has been considerable criticism by Europeans against the report. We give below a few of the comments:

Councillor A. L. Barns, Chairman of the 1943 special City Council Post-War Development Committee for the race zoning of the City attended a gathering of 200 ratepayers at Wylie Hall, Parkhill. He is reported to have said: "I will never be a party to the forceful taking away from Europeans of anything they own—their own homes, and that is what the proposals of the Technical Sub-Committee, if they came into force, world mean.

I feel that if Europeans band together and remember that the land they own today is their birthright — something they have indeed to be proud of — they will solve the problem.

Let us not upset the Indians. They can enjoy their lives and be happy, and so can we — but separately. Let us give them the power to develop their own type of Government, on which would be superimposed the central Government, in their own way in their own areas.

Councillor J. Bolton, in an interview to the Press said: "The Government has placed the Group Areas Act on the statute book; let them implement it. I fail to see why. the City Council should voluntarily shoulder the tremendous burden of the Act when it is not bound to do so, "Mr. Bolton said: I have nothing against segregation applied fairly in consultation with all races but it is absurd to even consider uprooting 40,000 people and moving them somewhere else, All the plans we have seen are absurd. People of all races have been thrown, unnecessarily, into a state of uncertainty. The Racial Zoning Committee's plan is bad enough, but it is frightening even to start counting the cost of the alternative plans we have heard. Even spread over 20 years it might run into millions of pounds a year.

Mr. C. A. Haupt, chairman of the Nationalist Party in Durban, said in an interview to the Press that the zoining plan appeared to be unworkable. "Everyone had the idea, he said, that the Group Areas Act would clear up the Durban Areas of black spots and place them outside the European Areas altogether. They seem very disappointed that the Corporation plan does not provide for this.

The Rev R. A. Prosch, Minister of the Durban West congregation of the Dutch Reformed Church, said we will fight against these proposals to the utmost."

'Idealistic Dream'

Councillor C. A. C. Williamson. last week described the application of the Group Areas Act to Durban as an "idealistic dream." "I am opposed to any attempt to impose this legislarion on the city," he said. "You cannot move human beings around as though they were pawns on a chess board. People living in Hillary, Bellair and Sea View have, many of them, owned property there for many years, and the hardship it would cause them is typical of what may be expected under the Act.".

Natives' Plea

Mr. A. W. G. Champion, on behalf of the Location Advisory Boards and the Native population last week appealed to the Town Clerk to give the Natives an opportunity to place their views before the City Council before a decision is made on the group areas. His letter requests that a place should be found for them within the city's boundaries if zoning of races is necessary at all. The letter continues: "We should not only be considered as suppliers of cheap labour for industry and commerce. We should be recognised and accepted as citizens of Durban as are Europeans and Indians. We should not be driven away from Durban to a place where we are going to be the reservoir of cheap labour to supply not only Durban commercial houses and industries but farming and the mining industries of Natal. We appeal for true co-operation between Europeans Indians and Native peoples."

A SANE VIEW

IN the course of a leading article in its issue of November 24, 'The Natal witness' writes: It is one thing to put a pipe-dream in the form of legislation, but quite another to implement that legislation. Nationalist speakers were wont to extol the Act as a measure that would eliminate much racial friction, but experience of it so far goes to show that it will increase discord, and indeed it is even now doing so.

The chaos to which the first attempts to implement the Act is leading illustrates the impracticability of apartheid. If there was a time for a Group Areas Act, it was fifty years ago. Then residential planning on a large scale was possible, but the haphazard development that has taken place this century cannot be reversed by grandiose measure which take no account of the practical difficulties. Residential segregation is desired by most South Africans, and there may be a case for preventing so-called Indian penetration by treating on its merits each application for property transfer—as long as this is accompanied by positive measures to prevent any group from becoming land-starved. Certainly this is not a radical solution, but it may be that no radical solution exists. If one does exist, it is certainly not the Group Areas Act, which the Government should repeal, so ending the confusion and uncertainty engendered by this ill-considered measure.

CASE UNDER GROUP AREAS ACT

A SUPREME COURT JUDGMENT

AN INTERESTING judgment under the Group Areas Act was given in the Supreme Court Pretoria on November 19, by Mr. Justice Blackwell, when he set aside a decision of the Pretoria North Town Council.

S. I. Dockrat, an Asiatic storekeeper, of 75 Gerrit Maritz Street, Pretoria North, had applied to the Pretoria North Town Council for the issue of a control certificate to enable him to get a trading licence. The Council refused the application, giving as one of its reasons the fact that it was satisfied that the applicant, being an Asiatic, could not lawfully occupy the premises in Pretoria North by virtue of the Group Areas Act.

The matter was then taken on review, the applicant's contention being that it was not lawful for the Pretoria North Town Council to consider whether or not he had lawfully occupied the stand on which he wanted to trade. This contention was upheld by Mr. Justice Blackwell.

He said that, although the Town Council was, under the old Asiatic legislation (repealed by the Group Areas Act) bound to consider whether the applicant for a control certificate could lawfully occupy the premises, the power of inquiry into the lawfulness of the would-be licence's occupied had now been conferred on the Receiver of Revenue, who was the issuer of the licence.

Consequently the Pretoria North Town Council had exceeded its powers and its decision was irregular and was set aside.

Mr. D. Gould, K.C., with him Mr. F. Eloff (instructed by Messrs Sapirstein and Kuyper) appeared for the applicant; and Mr. Oswald Pirow, K.C., with him Mr. V. G. Himstra (instructed by Messrs van der Merwe, Haasbroek and Boezaart) for the respondent council.

"GOLD MEDAL" QUALITY

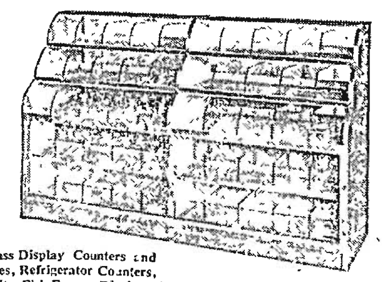

High-Class Display Counters and Showcases, Refrigerator Counters, Wall Units, Fish Fryers, Display Fittings etc.
NEW ILLUSTRATERD CATALOGUES ON APPLICATION
ASSOCIATED SHOPFITTERS LTD.
Incorporating Excelsior Shopfitters, Ltd., S.A. Shopfitters, Ltd.
Exhibit awarded Gold Medal, Rand Easter Show
104 MARSHALL ST. (facing Escom House)
Phone 33-4211/2. Johannesburg. P.O. Box 6501.

MADAME PANDIT PRAISES AMERICA'S DEDICATION TO RIGHT IN WORLD

Washington November 15.

MADAME VIJAYA LAKSHMI, PANDIT, retiring Indian Ambassador to the United States, praises the United States as a generous country "dedicated to doing what is right throughout the world."

In a special Voice of America interview, Madame Pandit summed up the aspects of American life which she said have impressed her the most since she assumed her Ambassadorial post in Washington two and a half years ago.

"On the one hand, I am impressed with America's desire to do what is right," she said. "On the material side, there is the rapid and ever-increasing progress in science and technology which has given American the prosperity she enjoys today."

Asked what, if any, is the difference in attitude between Americans and Asians, Madame Pandit replied that differences are merely conditioned by culture, tradition and history. "But these differences need not separate us," she added, because our basic approach to peace and freedom is the same."

Madame Pandit had special praise for American women.

"The thing that never ceased to impress me," she said, "is the way American women combine family life with a career. I am also impressed with their constant efforts on behalf of community and social welfare. I should like my own countrymen to emulate this aspect of American life."

Madame Pandit also spoke in Hindi, explaining that she is returning to India after two and a half years to face difficulties far greater than those she had faced in the diplomatic world while serving in Washington.

"Many persons have asked why I have resigned as Ambassador to run for a seat in the House of the People in the Central Government," she said. I am returning because some people must shoulder the burdens which lie ahead for our nation. I must join these people of India who have the courage to face these difficulties"

She added, she hoped America will watch India and her problems with sympathy and understanding.

A large group of the friends and colleagues of Madame Pandit gathered at Union Station in Washington to bid her farewell. Members of the Washington Diplomatic Corps, U.S. State Department officials, members of the staff of the Indian Embassy, and many unofficial American friends were on hand when Madame Pandit departed by train for New York en route to India. On November 21, Madame Pandit went to Paris whence she was to leave for India.

Madame Pandit, the sister of India's Prime Minister Nehru, was the only woman Ambassador serving a foreign country in Washington.—U.S.I.S.

Things In General

National Conference On Native Education

THE South African Institute of Race Relations is calling a National Conference of individuals, officials, missions and other institutions concerned with Native Education to discuss the implications of the Report of the Native Education Commission which is expected to appear towards the end of this month. The Institute believes that this Report will be of fundamental importance to the future of Native education in South Africa as it is likely to be made the blueprint for Native education for many years to come. The Institute has canvassed some 2,000 individuals and organisations, representing all parts of the Union to attend the conference, and the response has so far been very great. When all the replies have been received the Institute will decide upon the most convenient place to hold the Conference which will take place during the Easter of 1952. The release date of the Report, however, is still not certain and it is to be hoped that it will appear in time to enable the Conference to take place in March/April 1952.

Apartheid At Art Shows

Delegates from South-West Africa and the Southern Transvaal met their Cape colleagues on the Council of the South African Association of Arts in Capetown last week to discuss the Government's offer of a grant of £1,000 on condition that apartheid is applied. Mr. L. A. Sanderson, organizing secretary, said: "Four branches have not sent delegates but have written to give their views. They are mostly in favour of accepting the grant "with caution." The National Advisory Council for Adult Education has sent the association the £1,000 subject to an assurance that no mixed audiences of Europeans and non-Europeans will be allowed at any of its exhibition or functions.

The "Forum" Closed Down

The "Forum," a weekly newspaper which was first published April, 1938, has cease publication after its last week's issue, due to adverse economic circumstances, states the board of directors. The "Forum" was founded by the late Mr. R. J. Kingstom Russell, former editor of the "Natal Mercury," and was modelled on the "New Stateman and Nation." Mr. Russell resigned in the first year of publication and the "Forum" became the mouthpiece of the late Mr. J. H. Hofmeyr, at one time Deputy Prime Minister, until his death, four years ago. In an editorial in its last issue the "Forum," states: "Between the 'Forum' and its readers there has existed a bond of friendship which we have greatly valued. We cannot avoid a feeling of sadness, now that the moment has come to say goodbye. We sincerly believe that South Africa has a great future, and our only regret is that the 'Forum' could not survive to share it."

CHESTER BOWLES, who has been named United State Ambassador to India and Nepal

Mr. Bowles, prominent in U.S private and public life. is a former Governor of the State of Connecticut. He directed the U.S. price control program during World War II. He was a U.S. delegate to the 1946 United Nations Economic, Scientific and Cultural Organization Conference in Paris.

The new Ambassador is a co-founder of Benton & Bowles, Inc., an advertising firm in New York City.

Born in Springfield, Massachusetts, in 1901, Mr. Bowles is a graduate of Yale University, New Haven, Connecticut.—U.S.I.S.

NEW BOOKS

Just Arrived From India

Satyagraha —M. K. Gandhi 12/6

Basic Education —M. K. Gandhi 3/6

An Atheist with Gandhi —G. Ramchandra Rao 3/-

To be had from:—

INDIAN OPINION, Phoenix, Natal.

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns. Apply:

306 Commissioner St., Jeppe, Johannesburg.

P.O. Box 96. Phone 24471.

To Furnish Your Home Economically

See

LALA BABHAI & CO. (PTY.) LTD.

107 Prince Edward Street, DURBAN.

Stockists of:—

NEW & RECONDITIONED FURNITURE & HOUSEHOLD EFFECTS. RADIOS & RADIOGRAMS, MUSICAL INSTRUMENTS, SEWING MACHINES & OFFICE FURNITURE Etc.

Exporters and Commission Agents for Natal Fruit and Vegetables. We specialize in green ginger and Indian Vegetables. Wholesale only. Write for particulars Box 96, Durban.

IS ILLITERACY A CRIME IN SOUTH AFRICA?

THE South African Institute of Race Relations has issued the following Press statement: It is estimated that some 7 per cent of the total African population of the Union (approximately 550,000 persons) are sentenced to prison for committing "technical offences" in the Union each year. There is no doubt that some of those convicted were aware of the nature of the offence that they had committed, and it is to be supposed that a period of imprisonment might serve as a corrective measure for the willful offender. At the same time it is difficult to ignore the possibility that a great number of the African so imprisoned had no appreciation of the nature of their offence—no conception that such an action could be an offence.

Certainly there are numerous warning notices to indicate that this that or the other may not be done, but of what use are notice boards to those who are unable to read and write, (and seventy per cent of the Africans fall into this category) or for those who, literate in their own tongue are confronted with Bye Laws and instructions written in a language they do not understand? Since, however by failing to comply with these regulations they have committed an offence in the terms of the terms of the law, it is seemingly just that they should be punished, and in this way illiteracy becomes a crime in South Africa.

The problems of adapting themselves to a foreign, and frequently unintelligible, method of living which faces the millions of Africans in South Africa today are seldom considered by those who impatiently find no excuse for the "slow wittedness" of the grasping things which are "perfectly obvious," but it requires very little imagination to realise the extent of the difficulties suffered by the average Africans in his contact with European civilisation.

It is nevertheless demanded that Africans comply with the accepted European standards of conduct and social behaviour, and there can be no doubt that illiteracy is the biggest single obstacle in the path of his adaptation.

Once the African has been rendered literate he can be provided with material which will explain simply and straightforwardly the reason for certain of our behaviour paterns and so make clear much which at present must appear to him as an unintelligible maze of prohibition.

It is of course ironic that it should be demanded of those least equipped to do so that they undertake the tremendous work of bridging the gap between two vastly different cultures: it is unthinkable that they should be prosecuted for their inability to do so, and for this reason it is imperative that they be taught to read and write.

DHIRUBHAI P. NAIK

Insurance & General Agent

For Life, Fire, Burglary, Riot, Accident, Plate Glass, etc.

Representative: National Mutual Life Asso Of Australasia, Yorkshire Insurance Co. Ltd.

Consult Us For Your Income Tax, Personal Tax, Revenue Clearance Certificate And Immigration Matters.

Telephone: 33-9033. 29e Commissioner Street, JOHANNESBURG.

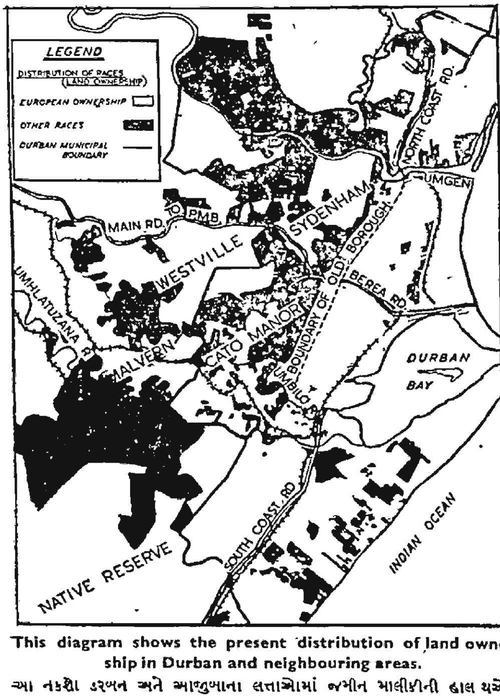

This diagram shows the present distribution of land ownership in Durban and neighbouring areas.

આ નકશો ડરબન અને આજુબાજુના લત્તાઓમાં જમીન માલીકીની હાલ થએલી વહેંચણી બતાવે છે.

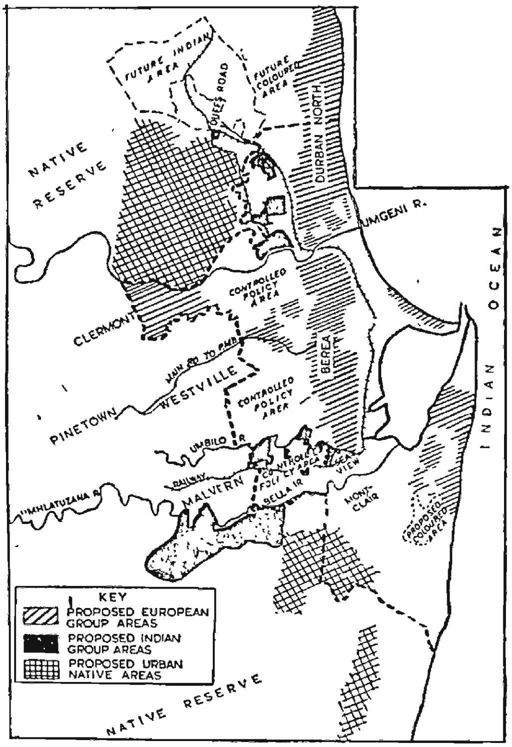

This map shows the Group areas as submitted to the Durban City Council by its Technical Sub-Committee, which are severely criticised and condemned both by a large number of Europeans and unanimously by the Indians.

ઉપલો નકશો ડરબન સીટી કાઉન્સીલની ટેકનીકલ સબ-કમીટીએ જુદા જુદા વર્ગોને માટે ગ્રુપ એરીયાઝ પાડવાની કાઉન્સીલ સમક્ષ રજુ કરેલી યોજના, દર્શાવે છે, કે જેની યુરોપીયનો તેમજ હીંદીઓની સખત ટીકાનો વિષય થઈ પડેલી છે. યુરોપીયનોના મોટા વર્ગો અને હીંદીઓએ સર્વાનુમતે તેને વખોડી કાઢેલી છે.

Nehru On New Conservative Government In Britain

Referring to the Conservative victory in Britain, Mr. Nehru, Prime Minister of India, at a Press conference in New Delhi, on November 3, said: "Speaking as Prime Minister it is not for us to discuss Governments in other countries. We welcome any Government in frendly countries and will deal with it in a friendly and co-operative way. I think there has been some reference in the Indian Press to the past records of the leaders of the present U.K. Government in relation to India. I think it has only historical significance and no significance for us. It is a chapter that ended by Indian independence and I am quite sure that the leaders of the present U.K. Government look upon it as a chapter that has ended. "I do not anticipate any difficulty in the co-operation of our Government here with the present U.K. Government in matters of common concern. We may differ, in some particular matters, but I think there is a desire to co-operate here and I believe at the other end too and there shall be no difficulty in regard to it."

OUR INDIA LETTER

(From Our Own Correspondent)

Message From Pakistan

The President of the Republic of India has received the following message from Mr. Ghulam Muhammed, Govenor-General of Pakistan: "I am deeply touched by your Excellency's expression of kind sentiments on my assumption to the office of Governor-General of Pakistan. Kindly accept personally and convey to the Government and the people of India my warmest thanks for and appreciation of your message of good wishes. It will be my constant endeavour to promote real and lasting friendship between India and Pakistan through a just settlement of outstanding issues and beneficial co-operation in all matters of mutual interest. I pray God that I may be vouchsafed strength and guidance to that end."

Khwaja Nazimuddin, Prime Minister of Pakistan, has sent the following message to Prime Minister Nehru:—"I deeply appreciate your message of good wishes which I have received from your Excellency and your Excellency's colleagues on my assumption of duties of the Prime Minister of Pakistan. I can assure you in all sincerity that I shall always try for close co-operation and lasting friendship between our two countries. I am indeed glad that I can count upon your full support in this endeavour."

Indian National Congress

The open session of the Indian National Congress on October 19 unanimously passed a resolution reaffirming Congress policy to establish a secular democratic state. It has been the aim and declared policy of the Congress since its inception to establish a secular democratic state which while honouring every faith does not discriminate against any religion or community and gives equal rights and freedom of opportunity to all communities and individuals who form the nation. The Constitution of the Republic of India is based on this fundamental principle. Any departure from it is violation of the Constitution and ideals which have inspired the people of India during their long struggle for freedom. The Congress reaffirms this policy and is of opinion that communalism in any shape or form is misuse of religion and culture and is exceedingly harmful. Caste prejudices and barriers also encourage fissiparous tendencies and are detrimental to the large interests of the country. Such prejudices as well as the spirit and practice of communalism are anti-social and disruptive and come in the way of the unity and progress of India and should therefore be opposed.

Cuticura SOAP

Baby simply loves the caressing softness of its silky and fragrant lather. It is so soothing and cooling to hot, smarting skin. After the bath a dusting with exquisitely perfumed Cuticura Talcum Powder will ensure baby's comfort

FOR SENSITIVE SKINS

547

NEW MYSTERY COMIC SERIAL

LESLEY SHANE

INPRA all rights reserved

To be continued.

Save Money On **FURNITURE**

SPECIAL WHOLESALE DEPARTMENT TO CATER FOR STOREKEEPERS

Write for Price Lists and Illustrations of Factory-made Furniture:

Bedroom Suites, Diningroom Suites, Lounge Suites, Office Furniture, Kitchen Furniture and Occasional Furniture

You can also send Customers to our Showrooms to be served on your behalf or sell to them from our Catalogue which we can supply on application.

SIMPLEX FURNITURE FACTORY

(PTY.) LTD.,

64 Alice Street, DURBAN.

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

પુસ્તક ૪૯ મું—અંક ૪૭ | શુક્રવાર તા. ૩૦ નવેમ્બર, ૧૯૫૧. | છુટક નકલ પેની. ૬

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૩૦ નવેમ્બર, ૧૯૫૧.

આશ્ચર્ય નથી થયું તેમ આઘાતે નથી થયો

ગ્રૂપ એરીયાઝ એક્ટ જે રીતે કામ કરવાનો છે તેને વિષે અમે અંધારામાં હતાજ નહિ. એટલે ડરબનમાં જુદી જુદી જાતીના લોકો માટે ઇલાયદા લત્તાઓ સ્થાપવા ડરબન સીટી કાઉન્સીલ તરફથી નીમાયેલી ટેકનીકલ સબ-કમીટીના પ્રસિદ્ધ થએલા રીપોર્ટથી અમને આશ્ચર્ય નથી થયું તેમ જરાયે આઘાત પણ નથી થયો. એક વાતનું સખેદ આશ્ચર્ય થયું છે તે આપણા ભાઇઓને જે રીતે આઘાત થયો છે એ જોઇને, કેમકે હજુ તો ઘણા જબરા આઘાતો આપણા નશીબમાં લખાયેલા છે જે સહન કરવાને જેવી તેવી શકતી કામ નહિ આવે. ટેકનીકલ સબકમીટીને તો ખરી રીતે અભિનંદન ઘટે છે કે એ આઘાત જેટલો બની શકે તેટલો હળવો કરવાને તેણે બહુ મહેનત કરેલી છે. ગ્રૂપ એરીયાઝ એક્ટના હેતુને વિષે અમારા મનમાં થોડી પણ શંકા નહોતી. દીવા જેવું ચોખ્ખું હતું કે તેનો મુખ્ય હેતુ શહેરમાંથી હીંદીઓની જડ કાઢવાનો અને સઘળા બીન-ગોરા લોકોને ગોરાઓથી સંપુર્ણ પણે ઇલાયદા કરવાનો હતો. એટલા જ કારણથી, એ કાયદો જો કે ગોરાઓને સિદ્ધાંતમાં સમાનપણે લાગુ પડે છે છતાં તેઓએ આજ સુધી કશો પણ વિરોધ નહિ ઉઠાવતાં મૌન સેવ્યું હતું. ખાસ કરી આપણે હીંદીઓ અને સામાન્યપણે સઘળા બીન-ગોરાઓ એ કાયદાનો, તે કાયદો બન્યો તે પહેલાં તેમજ પસાર થયા બાદ ચાલુ વિરોધ કરતા આવ્યા છીએ, કારણ કે તે સિદ્ધાંતથી ખોટો છે, વ્યવહારૂ રીતે ખોટો છે અને જેઓને તે લાગુ પડવાનો છે તેઓને દરેક રીતે પ્રતિકુળ અસર કરનારો છે. ગોરી પ્રજાને દેખીતી રીતે જ્યાં સુધી તેઓને પોતાને કશી પ્રતિકુળ અસર ન થાય ત્યાં સુધી સિદ્ધાંતની કશી પડી નહોતી. સિદ્ધાંત એ તેઓને માટે માત્ર એક મોઢાંથી પોકાર કરવાના, યુદ્ધની હાકલ કરવાના સૂત્રોની બાબત છે. એ ઉપરાંત તેનો કશો અર્થ થતો નથી. તેઓના વર્તન પરથી એ વસ્તુ શું સાઉથ આફ્રીકામાં આપણે નિહાળી નથી રહ્યા? બેશક તેઓમાં માનભર્યા અપવાદો રહેલા છે જેઓ પ્રત્યે અમે ઉંડું માન ધરાવીએ છીએ અને જેઓ પર અમારી સઘળી આશાઓ અમે બાંધેલી છે.

લડવા તૈયાર

ડરબનના ગોરાઓનો મોટો વર્ગ, જેવી તેને ખબર પડી કે આ કાયદો સહેજ પણ તેને સ્પર્ષવાનો છે, તેવોજ લડવા તૈયાર થઇ ગયો છે. યુદ્ધની ભાષા વાપરવા લાગી ગયો છે. પોતાનું સમતોલપણું ગુમાવી દીધું છે. શું વિચારે છે, શું બોલે છે તેનું તેને ભાન નથી રહ્યું. અરે હૃદય પણ ગુમાવી દીધું છે. હીંદીઓને, જ્યાં તેઓ અરધા સૈકા ઉપર થયાં સ્થાયી વસવાટ કરી રહ્યા છે, ત્યાંથી ભલે હાજારોની સંખ્યામાં જડમુળથી ઉખેડી નાખી ગમે ત્યાં ફેંકી દેવામાં આવે તેની તેઓને કશી પરવા નથી. પરંતુ મગદુર છે કોઇની કે ગોરાના એક પણ ઘરને હાથ સરખો પણ લગાડે! તેની સામે લોહીનું છેલ્લું ટીપું રહેશે ત્યાં સુધી દરેકે દરેક ગોરો લડશે. અને સત્તાધીશોને તેઓનો પોકાર સાંભળ્યેજ છુટકો—કારણ, જો ન સાંભળે તો સત્તાપરથી ઉઠાડી મુકવાની તેના હાથમાં સત્તા રહેલી છે. હીંદી કે બીન-ગોરાના પોકારને કશી દાદ નથી મળતી—કારણ એ સત્તાથી તેને જાણી કરીને વિરકત રાખવામાં આવેલો છે. આવા અમલ (કે ગેર અમલ?) નીચે આપણે વસી રહ્યા છીએ. ગોરી પ્રજાના જુસ્સાની અમે કદર કરીએ છીએ તેઓની તુચ્છ મતિને તેઓના દ્વેશને નહિ. તુચ્છતા અને દ્વેશ વિનાનો એ જુસ્સો અનુકરણીય છે. આપણા જેવા નામર્દ હીંદીઓને, જે સંજોગોમાં તેઓ મુકાયા છે તે સંજોગોમાં, પોતાની ફરજ વિષે તેઓ પાઠ શીખવી રહ્યા છે. જે હકને તેઓ પવિત્ર ગણે છે તેને ખાતર જો તેઓ પોતાના જાન કુરબાન કરવા તઇયાર હોય તો આપણે જેઓની આખી કોમની માનહાની થઇ રહી છે અને નર્યો નાશ આપણી સામે ઘુરકી રહ્યો છે, તેઓએ તેમ કરવાને કેટલા વધારે તઇયાર થવું જોઇએ?

દ્રઢ સંકલ્પ

ગમે તેવી ઉશ્કેરણી છતાં આપણે ગુસ્સાના, વેરના આવેશમાં ન આવી જઇએ, પરંતુ દ્રઢ સંકલ્પ કરીએ કે, ભલે આપણી સઘળી માલમીલકત લુંટાઇ જાય, આપણને વહાલું હોય તે સઘળું આપણી પાસેથી ઝુંટવી લેવાય, ખુદ આપણો જાન પણ ગુમાંવવો પડે તો પણ એક તસુ ભાર પણ આપણે હટવાના નથી. આપણી ઠાઠડીઓ ભલે ઉચકી જાય. જો હીંદીમાં મરદાનગી—પુરૂષત્વનો છાંટો પણ હોય તો દરેકે દરેક હીંદીમાં એ જુસ્સો વ્યાપી જવો જોઇએ. જાહેર મંચો પરથી છટાદાર ભાષણો કરવાનો, ખાલી ઠરાવો કરવાનો વખત હવે વહી ગયો છે. દ્રઢતાથી અને માન ભરેલી રીતે કાર્ય કરવાનો વખત આવી લાગેલો છે. ગ્રૂપ એરીયાઝ એક્ટ જે સ્થિતિમાં છે તે સ્થિતિમાં તેને વિષે કશું માનભરેલું સમાધાન આવી શકે એવું અમે જોઇ શકતા નથી. વસવાટના ઇલાયદા લત્તાઓ, કે જેનાપર એટલો બધો ભાર મુકવામાં આવી રહ્યો છે, તેને વિષે સૌ કોઇ નિરીક્ષકે કબુલ કરવુંજ પડશે કે મોટા પ્રમાણમાં એ લત્તાઓ કુદરતી રીતેજ ઇલાયદા પડી ગયા છે. જો કંઇ અપવાદો હોય તો તે વસતીના મતાધિકાર નહિ ધરાવતા વર્ગોના વિકાસ માટે પુરતી સગવડો અને તકો પુરી નહિ પાડવાની સત્તાધીશોની સંકુચિતતાનેજ આભારી છે. ઘણા વર્ષોથી બીન-ગોરાઓને માટે ઘરોની ગંભીર અછત જણાતી આવેલી છે, છતાં સત્તાધીશોએ તેના નિવારણ માટે શું કર્યું છે? ડરબન સીટી કાઉન્સીલ મતાધિકાર નહિ ધરાવતા વર્ગોના ભોગે પરદેશીઓને માટે ડરબન શહેરને મોજનું મથક બનાવવામાંથી પરવારતી નથી. બીચો, ગોલ્ફ કોર્સ, રેસ કોર્સપર સુધારા કરવાની બીન-જરૂરી વસ્તુઓપર હજારો પાઉન્ડનું પાણી કરવામાં આવી રહ્યું છે—અને તે કેવળ રાજકરતી પ્રજાના ભોગ વિલાસને માટે, જ્યારે હજારો લોકોને પોતાના અને પોતાના કુટુમ્બોને રહેવાને છાપરૂંયે નથી, કારણ તંત્ર ચલાવવામાં એ લોકોનો કશો અવાજ નથી.

સત્યનિષ્ઠા સિદ્ધ કરો

સત્તાધીશોની નિષ્ઠા જો સાચીજ હોય તો જે લત્તાઓ હીંદીઓથી અત્યારે વસાયેલા છે એજ લત્તાઓ સુધારવાને મંડી પડી પોતાની સત્યનિષ્ઠા સિદ્ધ કેમ નથી કરતા? તેને વિષે તેઓ કેમ ગુનેગાર ઠરે એટલી નિષ્કાળજી બતાવી રહ્યા છે? જેઓ ઘરો વિનાના છે તેઓને માટે ઘરો કેમ બાંધતા નથી અને તેઓને જાનવારો તરીકે ગણવાને બદલે સઘળી શહેરી સગવડો કેમ પુરી પાડતા નથી? કોઇની પણ લાગણીઓ બીન જરૂરી રીતે દુભાવ્યા વિના આ સઘળું કરવાને બહુ અકકલની જરૂર નથી. હીંદીઓની સંખ્યા ડરબનમાં ગોરાઓ જેટલી થઇ ગઇ છે અથવા તેઓના કરતાં વધી ગઇ છે તે કારણથી મેયરની સરદારી નીચે ડરબનના ગોરાઓ જે રીતે હીંદીઓ સામે બખાળી રહ્યા છે એ જોઇ અમારી અકકલ કામ કરતી નથી. એ દેખીતી વસ્તુ કેમ સમજવામાં નથી આવતી કે આ પ્રમાણે બનવાનું કારણ એક પ્રાંતમાંથી બીજા પ્રાંતમાં દાખલ થવા પર હીંદીઓ સામે મુકાએલા અન્યાયી અને અકુદરતી પ્રતિબંધો છે, અને એ પ્રતિબંધો જો દુર કરવામા આવે તો હીંદીઓની વસતી જે યુનીયનની આખી વસતીના અઢી ટકા કરતાં વધારે નથી, તે ગંભીર સવાલ ઉત્પન્ન કરનારી કદી થઇ શકેજ નહિ? આથી તેઓની ફરિયાદ ખરી રીતે નિરાધાર હીંદીઓની વિરૂદ્ધ નહિ પરંતુ સરકારની વિરૂદ્ધ હોવી જોઇએ.

વીરત્વ

જીવનમાં મહાન પ્રશ્નોના ઉકેલ માટે મથવું એમાં એક પ્રકારનું વીરત્વ છે. પરંતુ નાના નાના પ્રશ્નોને પણ ભાવનાત્મક દ્રષ્ટીથી જોવા એ પણ વીરત્વ છે. જીવનના રોજના વ્યવહારને ભાવના ખાતર ફેરવવું એ પણ વીરત્વ છે. ગગન તરફ જોનારાને પગનીચે શું છે તે દેખાતું નથી. આથીજ મોટા સ્વપ્નો સામે નાના કાર્યો જણાતા નથી.

—ધુમકેતુ.

ગ્રૂપ એરીયાઝ એક્ટના અમલપર ઓરગનાઈઝેશન

નાટાલ ઇન્ડિઅન ઓરગનાઇઝેશને એક અખબારી નીવેદન કરી જણાવ્યું છે કે ગ્રૂપ એરીયાઝ એક્ટની રૂએ જુદી જુદી જાતીના લોકો માટે જુદા લત્તાઓની વહેંચણી કરવા ડરબન સીટી કાઉન્સીલે નીમેલી ટેકનીકલ સબ કમીટીએ બહાર પાડેલો રીપોર્ટ હીંદી ઓને ધ્રુજાવી દેનારો છે. કાઉંસીલનો અંતિમ હેતુ દીવા જેવો સ્પષ્ટ છે કે, અરધા સઈકા ઉપર થયાં હીંદીઓ જે સ્થળોમાં સ્થાયી વસવાટ કરી રહ્યા છે ત્યાંથી તેઓને ગાંસડા પોટલા સાથે ઉખેડી કાઢવા ટેકનીકલ સબ કમીટી ની કેટલીક ભલામણો ઘણી બહોળી અસર કરનારી છે અને હીંદીઓની લાગણીઓનો જરાયે વીચાર કરવામાં નથી આવ્યો.

સ્પ્રીંગફીલ્ડ એક્સટેનશન હીંદીઓ પાસેથી હીંદીઓને માટે રહેઠાણો સારૂ લઇ લેવામાં આવ્યું હતું. રીવરસાઇડ માં હીંદીઓના વસવાટ માટે ગોઠવણ કરવામાં આવી હતી. આજે એ બન્ને લત્તા યુરોપીયનો માટે લેવાઇ ગયા છે.

હીંદી કોમને ડરબન સીટી કાઉન્સીલ પરથી વિશ્વાસ ઉઠી ગયો છે અને તેના આ છેલ્લા વચન ભંગથી વધારે ઉઠયો છે. કહેવાય છે કે ડરબનના ગોરાઓ હીંદીઓનું ભલું ઇચ્છે છે પરંતુ ટેકનીકલ સબ-કમીટીના રીપોર્ટપરથી જો તેનું માપ કાઢવાનું હોય તો તેનાપરના અણુવિશ્વાસનો દોષ અમે વહોરી લઈએ છીએ.

અમે જાણીએ છીએ કે જુદી જુદી જાતીઓ માટે લત્તાઓ સ્થાપવાનો આ છેવટનો રીપોર્ટ નથી. પરંતુ આ રીપોર્ટપરથી સારી રીતે જોઇ શકાય છે કે પ્રથમ હેતુ ડરબન શહેરમાં ગોરાના લાભોજ સાચવવાનો છે અને એમ કરતાં હીંદીઓને દુઃખી થવું પડતું હોય તેની કશીજ ચીંતા કરવામાં આવી નથી.

સીડ્યુ, હીલરી, અને માલવર્નને હીંદીઓનો લત્તો જાહેર કરવાની જેવી વાત થઇ તેમાં તો ગોરી પ્રજા ખળભળી ઉઠી છે. અને તેનો આવાજ તો સાંભળ્યેજ છુટકો કેમકે તેઓ મતાધિકાર ધરાવે છે. હીંદીઓ પાસે એ હથીયાર નથી અને તેથી તેઓને દુખી થવાનું રહ્યું.

એમ કહેવામાં જરાયે અતિશયોક્તિ નથી કે ટેકનીકલ સબ-કમીટીના રીપોર્ટના અખબારોમાં પ્રસિદ્ધ થએલા સાર માં જે ક્રાંતિકારી દરખાસ્તો રહેલી છે તેની સરખામણીમાં ઇરાનમાં એબેડનના તેલના કારખાનાની બ્રીટીશ પ્રજાને થએલી ખોટ કશી વિસાતની નથી.

નાટાલ ઇન્ડિઅન ઓરગનાઇઝેશન હીંદીઓને ગભરાટમાં નહિ પડી જવા વિનવે છે. તે કહે છે કે હજુ આપણે સઘળું ગુમાવી નથી બેઠા. આપણા પરસેવાથી આપણે જે મેળવ્યું છે તેનું રક્ષણ કરવા અને તેને સુરક્ષિત રાખવા છેવટ સુધી લડવાનો હજુ આપણી પાસે પુરતાવખત પડેલો છે.

નાટાલ ઈન્ડિઅન કોંગ્રેસે પ્રજામતની કરેલી માગણી

નાટાલ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસે ગ્રૂપ એરીયાઝ એક્ટ અમલમાં મુકાવો જોઇએ કે નહિ તેનો નિર્ણય લાવવા સીટી કાઉન્સીલે પ્રજામત લેવો જોઇએ એવી માગણી કરનારો ડરબનના મેયર પર કાગળ ગયા સોમવારની કાઉન્સીલ ની મીટીંગ સમક્ષ રજુ કરવા સુચવ્યું હતું.

મેયરપરનો કાગળ નીચે પ્રમાણે હતો:

"આ કાગળ અમે એ આશાએ લખીએ છીએ કે સધર્ન અને નોર્થર્ન સબર્બ્સના નેસ્યનેલ પાર્ટી અને યુરોપીયન પ્રતિનિધિઓએ સુચવેલા ફેરફારોની દ્રષ્ટિએ ટેકનીકલ સબ-કમીટીની દરખાસ્તોનો ફરી વીચાર કરવા સીટી કાઉન્સીલની મળનારી ખાસ મીટીંગ સમક્ષ અમારાં દ્રષ્ટિબીંદુને તમારા તથા ડરબન સીટી કાઉન્સીલ તરફથી ગંભીર અને તાકીદનું ધ્યાન દેવામાં આવશે.

સીડ્યું, હીલરી અને બીલ્લેરના ગોરાઓના વીરોધ પરથી આજની મીટીંગ બોલાવવાનું તમે ઉચિત ધાર્યું છે એ હકીકત જ બતાવી આપે છે કે ડરબન સીટી કાઉન્સીલ ગોરા નાગરીકોના લાભોનું રક્ષણ કરવા તઇયાર છે, અને ટેકનીકલ સબ-કમીટીની દરખાસ્તો પરથી પણ એ સિદ્ધ થાય છે.

આ દરખાસ્તો અને કાઉન્સીલરોની બહુમતી એ તેનાપર કરેલી ટીકાઓ જોતાં કાઉન્સીલનો અંતિમ હેતુ સઘળા બીન-ગોરાઓને ડરબનના મ્યુનીસીપલ સરહદની બહાર કાઢવાનો છે એ વીશે બીન-ગોરાઓના મનમાં શંકાનું જરાયે સ્થાન રહેતું નથી.

ટેકનીકલ સબ-કમીટીની દરખાસ્તો સામેનો અમારો વીરોધ એ પરથી છે કે ગ્રૂપ એરીયાઝ એક્ટને અને તેની અંદર રહેલા એપાર્ટહેડના સિદ્ધાંતને અમે વખોડી કાઢીએ છીએ. છતાં સત્તાધીશોએ બીન-ગોરાઓને વખતો વખત ખાત્રી આપેલી છે કે એપાર્ટહેડનો અમલ સઘળા પક્ષોને ન્યાયથી કરવામાં આવશે. પરંતુ ટેકનીકલ સબ-કમીટીની યોજનાઓ અને શહેરના ગોરાઓમાં તેથી ઉશ્કેરાયેલી જનતી દ્વેશની લાગણીઓએ સ્પષ્ટપણે પુરવાર કરી આપ્યું છે કે એપાર્ટહેડ અને ન્યાય એ બેનો મેળ બેસવાની વાત બીલકુલ ગલત છે. જો એપાર્ટહેડમાંથી ન્યાય મળવાનો હોય તો ગ્રેટર ડરબનના ભાગમાં આવેલા લત્તાની, ડરબનની વસતીમાં ૧૩૧૪૩૦ ગોરા, ૧૪૫૭૪૪ એશીયાટીકો, ૧૩૨૮૪૧ આફ્રીકનો અને ૧૫૪૫૯ કલર્ડોનો સમાવેશ થાય છે, એ વસ્તુને લક્ષમાં રાખી સઘળા લોકોમાં સરખે ભાગે વહેંચણી કરવામાં આવી હોત.

તેને બદલે કેળવાયેલા લત્તાઓમાંથી આખી બીન-ગોરાઓની વસતીને શહેર ની 'સરહદની' બહાર અણુકેળવાયેલા વગડાઉ જમીનમાં કાઢી મુકવાનો પ્રયત્ન આદરવામાં આવી રહ્યો છે અને ડરબનના ગોરાઓની વસતી, જે શહેરની આખી વસતીનો ત્રીજો ભાગ છે, તેના હાથમાં સોંપી દેવાનો છે. અમે પુછીએ છીએ કે કોઇ પણ દેશના ઇતીહાસ માં આવા અન્યાયનો નમુનો બીજે કશે જાણવામાં આવ્યો છે ખરો?

કાઉન્સીલની એક સબ-કમીટી તરફથી આવી દરખાસ્તો કરવામાં આવી છે અને કાઉન્સીલરો તેમાં માત્ર ગોરાઓના જ હિતમાં વધુ સુધારાઓ કરવા તઇયાર છે એ હકીકત જ બતાવી આપે છે કે ડરબન સીટી કાઉંસીલ, જે ગોરાઓનાજ મતથી ચુંટાએલી છે, તેનાથી શહેરની આખી વસતીનું હિત જોઇ શકાતું નથી. કાઉન્સીલથી ડરબનની આખી વસતીની ઇચ્છા સાચવી શકાતી નથી અને તેના આ છેલ્લાં પગલાંથી બીન ગોરાઓને વધારે ખાત્રી થઇ છે કે તેઓ તેનામાં વીશ્વાસ મુકી શકતા નથી.

ગ્રૂપ એરીયાઝ એક્ટના જેવા અમલના સવાલપર કાઉન્સીલે પ્રજામત શું છે એ જાણવાની અત્યંત જરૂર છે આથી અમે ગંભીરપણે સુચવીએ છીએ કે કાઉન્સીલે તુરતજ ડરબનની ૪૯૫૧૧૨ ની વસતીનો મત લેવો જોઇએ અને એ મત જે થાય તેને લોકશાસનના નીયમ મુજબ કાઉન્સીલ વળગી રહેવાને બંધાએલી ગણાશે. અને જો કાઉન્સીલ જુએ કે પ્રજાની બહુમતી તેના દ્રષ્ટિબીંદુથી વીરૂદ્ધ છે તો તેણે રાજીનામું આપી દેવું જોઇએ અને તંત્રની લગામ લોકોએ જેઓમાં વિશ્વાસ મુકેલો હોય તેમને સોંપી દેવી જોઇએ.

અમે આશા રાખીએ છીએ કે અમારા આ વીચારો આખી સીટી કાઉન્સીલ સમક્ષ રજુ કરવા કૃપા કરશો અને કાઉન્સીલ તેને યોગ્ય ધ્યાન દેશે.

શ્રી. આર. ટી. ચારીનો વિદાયગીરીનો સંદેશો

યુનીયન ખાતે હીંદના હાઇ કમીશનરની ઓફીસના સેક્રેટરી શ્રી. આર. ટી. ચારી જેઓ ગયા અઠવાડીયાની આખરીએ ઇંગ્લાંડ થઇ હીંદ જવા વિમાનમાં રવાના થયા તેમણે સાઉથ આફ્રીકાના લોકોને નીચે પ્રમાણેનો સંદેશો પાઠવ્યો છે:

આ દેશમાંથી મારી વિદાયગીરીના પ્રસંગે સાઉથ આફ્રીકાના લોકોને હું નમન કરૂં છું. મારા કાર્યમાં જે સઘળા વર્ગના લોકોએ મને મદદ કરેલી છે તેઓનો હું અંતઃકરણથી આભાર માનું છું. એથી મારૂં કામ ઘણું જ સરળ થઇ પડયું હતું.

સાઉથ આફ્રીકામાં વસતા હીંદના વતનીઓ સામે રહેલી મુશીબતોનો તાકીદે ઉકેલ લાવવાને આ દેશમાં મારાં રહેઠાણ દરમીયાન મારાથી કંઈ પણ સુરક્ષિત ધોરણ સ્થાપી નથી શકાયું તેનો મને ઘણોજ ખેદ થાય છે. તેઓની સામે રહેલા મુશ્કેલીભર્યાં વર્ષો દરમીયાન સ્વમાન, ન્યાય અને સ્વતંત્રતાના આદર્શો, જે કાયદાથી તેમજ અમલથી તેઓ આજે પુરતા પ્રમાણમાં સિદ્ધ કરી શકયા નથી. તે સિદ્ધ કરવાને, મારી ખાત્રી છે કે, તેઓ પ્રયત્ન કરવાનું ચાલુ રાખશેજ. હીંદીઓએ લાંબા વસાવટથી પોતાના કરી લીધેલા આ દેશમાં તેઓના મુળ કેટલાં ઉંડાં છે એ હું સારી રીતે જાણું છું. મહાત્મા ગાંધીજીના આ વારસદારોને યાદ આપવાની મારે ભાગ્યેજ જરૂર હોય કે આ દેશમાં સંગઠીત લોકશાસનતંત્ર સ્થાપવાનું તેઓનું કામ છે. અને અહિંસા અને ન્યાય પ્રત્યેના પ્રેમપરજ તેનો પાયો સુરક્ષિત રીતે રોપી શકાશે. આથી તેઓનો અચળ પ્રયત્ન એજ માર્ગે હોવો જોઇએ. અન્ય માર્ગો લેવામાં જે વસ્તુઓ તેઓ સાધવા મથી રહ્યા છે તે વસ્તુઓનો જ નાશ પામવાનું ગંભીર જોખમ રહેલું છે. ઘણું જીવો સાઉથ આફ્રીકા.

—આર. ટી. ચારી

સીડનમ અને ઓવરપોર્ટના હીંદીઓનો વિરોધ

સીડનમ અને ઓવરપોર્ટની સામાજીક, ધાર્મીક, સ્પોર્ટીંગ અને રાજદ્વારી સંસ્થાઓના ડેલીગેટોની ગયા રવીવારે નાટાલ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસની સીડનમ બ્રાંચ તરફથી બોલાવાયેલી કોન્ફરન્સે ડરબન સીટી કાઉન્સીલની જાતીવાર લત્તાઓ પાડવાની ટેકનીકલ સબ-કમીટીની દરખાસ્તોનો વિરોધ કર્યો હતો. કોન્ફરન્સનો મુખ્ય ઠરાવ એ હતો કે, "જાતીવાર લત્તાઓ સ્થાપવાની યોજનામાં જમીનની સરખે ભાગે વહેંચણી કરવાનો ઢોંગ સરખોય કરવામાં આવ્યો નથી. ડરબનને આખો ગોરાનો લત્તો બનાવી દેવાનું સુચવાયું છે.

આ કોન્ફરન્સ ગ્રૂપ એરીયાઝ એક્ટનો સખ્ત વીરોધ કરવા સાથે હાલ સ્થાયી વસવાટ અને વેપાર કરી રહેલા લોકોને તે તે લત્તાઓમાંથી કાઢવાના દરેક પ્રયત્નની સામે લડવાની નાટાલ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસની નીતીને સંપુર્ણ ટેકો આપે છે અને આ એપાર્ટહેડના અનિષ્ટ કાયદાની સામે વધતી જતી દ્રઢતાથી લડત ચાલુ રાખશે. આ કોન્ફરન્સ સીડનમના લોકોને ગ્રૂપ એરીયાઝ સ્થાપવામાં સત્તાધીશો સાથે કોઇ પણ જાતનો સહકાર નહિ કરવા અને જે કોઇ કરે તેને કોમદ્રોહી તરીકે ખુલ્લા પાડવા હાકલ કરે છે.

બીજા એક ઠરાવમાં હીંદીઓને આ દેશમાંથી હીંદ મોકલી દેવાની નીતીનો વીરોધ કરવામાં આવ્યો હતો અને જણાવવામાં આવ્યું હતું કે હીંદીઓ એ નીતીને કોઇ કાળે પણ ટેકો નહિ આપે. "અમે સાઉથ આફ્રીકાના વતનીઓ છીએ અને અમારા આ દેશમાં સંપુર્ણ નાગરીકત્વના હકો મેળવવા ને અમે તે ભોગ આપવો પડે તે આપીશું." ટુંક મુદતપર નાટાલ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસની કોન્ફરન્સે સાઉથ આફ્રીકન ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસને સુચના કરી હતી કે એસીસ્ટેડ એમીગ્રેશન સ્કીમની રૂએ જે હીંદીઓને દેશ મોકલી દેવામાં આવે તેઓને હીંદે સ્વિકારવા નહિ જોઇએ એવી હિંદ સરકારની વિનંતિ કરવી તેને આ કોન્ફરન્સે ટેકો આપ્યો હતો. કોંગ્રેસના જનરલ સેક્રેટરી મી. દેવીસીંગ તથા એક્ઝેક્યુટીવ મેમ્બર મી. આઇ સી. મીરે ભાષણો કર્યાં હતાં.

કલર્ડોની સંસ્થા આફ્રીકન પોલીટીકલ ઓરગનાઇઝેશનની ડરબનની શાખાના પ્રમુખ મી. ઇ. સી. સ્વેલ્સે આ કાયદેસરની લુંટ ચલાવવાની નીતીને વખોડી કાઢી હતી અને હીંદીઓ, આફ્રીકનો અને કલર્ડોની સંસ્થાઓએ એક થઇ ગ્રૂપ એરીયાઝ એક્ટનો અને એપાર્ટહેડની નીતીનો વીરોધ કરવા હિમાયત કરી હતી.

મી. સ્વેલ્સે કહ્યું કે ટેકનીકલ સબ-કમીટીની દરખાસ્તોનો કલર્ડ લોકો વીરોધ કરશે.

સીકાઉલેક, ટેમ્પલ હોલ્ટ અને ન્યુલેન્ડઝના હીંદીઓની છ સંસ્થાઓના આશ્રય હેઠળ ન્યુલેન્ડઝ સ્કુલ હોલમાં માસ મીટીંગ મળી હતી. ડૉ. જી એમ. નાયકર અને મી સી. આઇ. અમગ-એ ભાષણો કર્યાં હતાં. ઉપર મુજબના ઠરાવો પસાર થયા હતાં.

ગ્રૂપ એરીયાઝ એક્ટપર ગોરાઓની ટીકા

ગ્રૂપ એરીયાઝ એક્ટની રૂએ ડરબનમાં જાતીવાર લત્તાઓ સ્થાપવા સંબંધી ડરબન સીટી કાઉન્સીલની ટેકનીકલ સબ-કમીટીનો રીપોર્ટ બહાર પડયો ત્યારથી ગોરાઓ એ રીપોર્ટ સામે ખુબ પોકાર કરી રહ્યા છે. ગોરાઓની કેટલીક ટીકાઓ અહિં આપીએ છીએ :

કાઉન્સીલર એ. એલ. બાર્ન્સ, જે ૧૯૪૩ માં સીટી કાઉન્સીલે યુદ્ધ બાદ શહેરની પુનરરચના માટે નીમેલી ખાસ કમીટીના પ્રમુખ હતા, તેમણે પાર્કહીલ ખાતે વાઇલી હોલમાં બસો રેટપેયરોની મળેલી મીટીંગમાં હાજરી આપી હતી. તેમણે કહેલું જણાવાય છે કે, "ગોરાઓની માલીકીની કોઇ પણ વસ્તુ—તેઓના ઘરો ફરજીયાત લઇ લેવામાં હું બીલકુલ ભાગીદાર નહિ બનું. ટેકનીકલ સબ-કમીટીની દરખાસ્તો જો અમલમાં મુકાશે તો જરૂર એજ થવાનું છે. મને લાગે છે કે ગોરાઓ જો સંમતીત થશે અને જે જમીનની તેઓ માલીકી ધરાવી રહ્યા છે તે તેઓનો જન્મસિદ્ધ હક છે અને તેઓએ ગર્વ લેવા જેવી વસ્તુ છે, એમ ગણી લડશે તો તેઓના સવાલનો ઉકેલ લાવી શકશે. આપણે હીંદીઓને નારાજ કરવા નથી માંગતા. તેઓ પોતાનું જીવન સુખે જીવી શકે છે અને આપણે આપણું જીવીએ, પરંતુ ઇલાયદા. આપણે તેઓને તેઓના પોતાના લત્તામાં તેઓને માફક આવે તેવું તંત્ર ચલાવવાની સત્તા આપીએ અને તેઓના ઉપર મધ્યસ્ત સરકારની સત્તા રહે.

કાઉન્સીલર જે. બોલ્ટને એક અખબારી મુલાકાતમાં જણાવ્યું કે ગ્રૂપ એરીયાઝ એક્ટ સરકારે કાયદા પોથીમાં દાખલ કર્યો છે, તેનો અમલ ભલે તેજ કરે. કાયદાનો ભારે બોજો ઉચકવાને સીટી કાઉન્સીલ કંઇ બંધાઇ નથી તો પછી તેણે શા સારૂ ઉચકવો જોઇએ. તેમણે કહ્યું : સેગ્રેગેશનની નીતી જો સઘળાની સાથે મસલતથી ન્યાયથી અમલમાં મુકાતી હોય તો મને કશો વાંધો નથી. પરંતુ ૪૦,૦૦૦ જેટલા લોકોને ઉખેડી કાઢી બીજે નાખવાનો વિચાર કરવો એજ મુર્ખાઇભરેલું છે. જે યોજનાઓ આપણે જોઇ છે તે સઘળી મુર્ખાઇભરેલી છે. સઘળી જાતીના લોકોને નાહક અચોક્કસ સ્થિતિમાં મુકી દેવામાં આવ્યા છે. ટેકનીકલ સબકમીટીની યોજના તો ખરાબ છેજ પરંતુ તેના બદલામાં મુકવામાં આવેલી બીજી યોજનાઓના ખર્ચનો ખ્યાલ સરખો પણ ડરાવી દેનારો છે. વીસ વર્ષ સુધી લંબાવવામાં આવે તો પણ દર વર્ષે લાખો પાઉન્ડનો ખર્ચ કરવો પડે."

ડરબનની નેશનલીસ્ટ પાર્ટીના પ્રમુખ મી. સી. એ. હોપ્ટે એક મુલાકાતમાં કહ્યું કે ઝોનીંગ પ્લેન કામ કરી શકે તેવો નથી. સૌ એમ માનતા હતા કે ગ્રૂપ એરીયાઝ એક્ટથી ડરબનમાંથી કાળા ટપકા દુર કરી દેવામાં આવશે અને તેઓને ગોરાના લત્તામાંથી સદંતર કાઢી નાખવામાં આવશે. કોરપોરેશનનો પ્લેન એ વસ્તુ નથી કરતો એ નીરાશ કરનારી બાબત છે.

ડચ રીફોર્મ્ડ ચર્ચના ડરબન વેસ્ટ કોંગ્રેગેશનના પાદરી રેવરન્ડ આર. એ. ગ્રોશે કહ્યું આપણે આ દરખાસ્તોની સામે જબરદસ્ત લડત ઉઠાવીશું!

આદર્શવાદી તરંગ

કાઉન્સીલર સી. એ. સી. વીલીયમસને ગયે અઠવાડીયે જણાવ્યું હતું કે ગ્રૂપ એરીયાઝ એક્ટ ડરબનને લાગુ પાડવો એ એક આદર્શવાદી તરંગ છે. હું શહેરને એ કાયદો લાગુ પાડવાની બીલકુલ વિરૂદ્ધ છું. શેત્રંજના પટ ઉપર પ્યાદાંઓને આમથી તેમ ખસેડો તેવી રીતે માનવીઓને ખસેડી નહિ શકાય. ફીલરી, બીલેર, સીન્બુમાં વસતા ઘણા ખરા લોકો ઘણા વર્ષથી પોતાની પ્રોપર્ટીઓની માલીકી ધરાવી રહ્યા છે તેઓપર કેટલી મુશીબતો પડશે એ આ કાયદાપરથી આબેહુબ જોઇ શકાય છે.

નેટીવોની અપીલ

લોકેશન એડવાઇઝરી બોર્ડ અને નેટીવ વસતીની વતી મી. એ. ડબલ્યુ. જી. ચેમ્પીયને ડરબનના ટાઉન કલાર્કને ગ્રૂપ એરીયાઓ સ્થાપવાનું નક્કી થાય તે પહેલાં નેટીવોને પોતાનો મત સીટી કાઉન્સીલ સમક્ષ રજુ કરવા વિનંતિ કરી હતી. તેમના પત્રમાં તેમણે જણાવ્યું હતું કે જાતીવાર લત્તાઓ સ્થાપવાની જો જરૂર જણાય જ તો શહેરની સરહદમાં નેટીવોને માટે પણ જગ્યા કાઢવી જોઇએ. અમને માત્ર ઉદ્યોગો અને વેપારને માટે સસતી મજુરી પુરી પાડનારાઓ તરીકે જ ગણવા નહિ જોઇએ. ગોરાઓ અને હીંદીઓની જેમ અમને પણ ડરબન શહેરના નાગરીકો ગણવા જોઇએ. ડરબનમાંથી અમને એવા સ્થળમાં હાંકી કાઢવા નહિ જોઇએ કે જ્યાં વેપાર અને કારખાનાઓ માટે જ નહિ પરંતુ ખેતી અને ખાણો માટે સસતી મજુરીનો ઝરો થઇ પડીએ. ગોરા, હીંદીઓ અને નેટીવો વચ્ચે અમે ખરા સહકાર માટે વિનંતિ કરીએ છીએ

ડહાપણભરેલો મત

નવેમ્બર તા. ૨૪મીના અંકમાં એક અગ્રલેખમાં 'નાટાલ વિટનેસ' નીચે પ્રમાણે લખે છે :

મનના એક તરંગને કાયદાનું સ્વરૂપ આપવું એ એક વસ્તુ છે પરંતુ એ કાયદાને અમલમાં મુકવો એ જુદીજ છે. નેશનલીસ્ટ સભ્યો કાયદાના એવા વખાણ કરી રહ્યા હતા કે જાતી જાતીઓ વચ્ચેના કલહનો તે અંત લાવી દેશે. પરંતુ આજ સુધીના અનુભવપરથી તો જણાય છે કે કલહ વધવાનો છે અને આજે વધી રહ્યો છે. કાયદાને અમલમાં મુકવાના પ્રથમ પ્રયત્નોથીજ જે અંધાધુંધી ઉભી થઇ છે તે બતાવી આપે છે કે એપાર્ટહેડની યોજના કેટલી અવ્યવહારૂ છે. ગ્રૂપ એરીયાઝ એક્ટ જો કરવોજ હતો તો પચાસ વર્ષ પહેલાં કરવો જોઇતો હતો. એ વખતે વસવાટની યોજના મોટા પાયાપર થઇ શકે તેમ હતું. પરતુ આજ સુધીમાં અવ્યવસ્થિત રીતે થએલા વિકાસને હવે ગમે તેવી મોટી યોજનાથી ફેરવવા જતાં તેમાં રહેલી વ્યવહારૂ મુશકેલીઓનો ખ્યાલ કરવામાં આવતો નથી. ઘણા ખરા સાઉથ આફ્રીકાવાસીઓ ઇચ્છે છે કે વસવાટના લત્તાઓ અલગ રહે અને કહેવાતો હીંદીનો પ્રવેશ અટકાવવા વાજબી કારણ પણ હોઇ શકે અને તે પ્રોપર્ટીના ટ્રાન્સફરની પ્રત્યેક અરજીને તેનાજ ગુણદોષ મુજબ ધ્યાન દેવાથી થઇ શકે, જો તેની સાથે કોઇ પણ વર્ગના લોકો જમીન વિનાના ન થઇ પડે તેને માટે નિશ્ચયાત્મક પગલાં લેવાયાં હોય. પરંતુ આ કંઇ સવાલનો ખરો ઉકેલ નથી અને મળી શકે તેમ પણ નથી. જો હોય તો પણ ગ્રૂપ એરીયાઝ એક્ટ તો નથીજ. તેથી સરકારે તે રદ કરવો જોઇએ અને તેમ કરી આવા ભુલભરેલા અવિચારી કાયદાથી ઉપારયતિ થએલી ગુંચ અને અચોક્કસતાનો અંત લાવવો જોઇએ.

વિવિધ વિષય

કલા પ્રદર્શનમાં એપાર્ટહેડ

નેશનલ એડવાઇઝરી કાઉન્સીલ ફોર એડલ્ટ એજ્યુકેશને કાઉન્સીલ ઓફ ધી સાઉથ આફ્રીકન એસોસીએશન ઓફ આર્ટસને પા. ૧૦૦૦નું દાન એ શરતે આપ્યું છે કે કોઇ પણ કલા પ્રદર્શનમાં કે જલસામાં ગોરા કાળાની મીશ્ર હાજરી નહી થાય તેવી કાઉંસીલે ખાત્રી આપવી. સંસ્થાના સાઉથ વેસ્ટ આફ્રીકાના અને સધર્ન ટ્રાંસવાલના ડેલીગેટો સાથે આ બાબતની ચર્ચા કરવા ગયે અઠવાડીયે કેપટાઉનમાં સભા મળી હતી. સંસ્થાના ઓરગનાઇઝીંગ સેક્રેટરી મી. એલ. એ. સોન્ડર્સે જણાવ્યું હતું કે આર શાખાઓએ ડેલીગેટો નહોતા મોકલ્યા પરંતુ પોતાના વીચારો લખી મોકલ્યા હતા. તેઓએ સાવ ચેતી રાખી દાન સ્વિકારવાના પક્ષમાં મત આપ્યો હતો.

'ફોરમ' બંધ થયું

જોહાનીસબર્ગમાં પ્રસિદ્ધ થતું અઠવાડીક પત્ર 'ફોરમ' ગયાં અઠવાડીયાના અંકથી બંધ થયું છે. તેના ડીરેકટરોની બોર્ડ તરફથી જણાવવામાં આવ્યું છે કે આર્થીક સંજોગોને લઇને બંધ કરવું પડયું છે. 'ફોરમ' પત્ર ૧૯૩૮માં 'નાટાલ મરકયુરી'ના માજી તંત્રી મી. આર. જે. કીંગસ્ટન રસલના હસ્તે છપાયું હતું. પહેલાંજ વર્ષે તેમણે રાજીનામું આપ્યું અને પછી તે મરહુમ મી. જે. એચ. હોફમેયરનું મુખપત્ર બન્યું અને તેમના અવસાન સુધી તે તેમનું રહ્યું હતું. તંત્રીસ્થાનેથી 'ફોરમ' લખે છે કે 'ફોરમ' અને તેના વાંચકો વચ્ચે કીમતી મીત્ર ભર્યો સંબંધ વર્તી રહ્યો હતો તેઓની વિદાય લેતાં અમને ઘણો ખેદ થાય છે. અમે સહૃદય માનીએ છીએ કે સાઉથ આફ્રીકાને ઘણું મોટું ભવિષ્ય રહેલું છે અને 'ફોરમ' તેમાં ભાગ લેવા જીવી નથી શકયું એ અમારે માટે ખેદની બીના છે."

શ્રીમતી વિજયા લક્ષ્મિ પંડીત

શ્રીમતી વિજ્યાલક્ષ્મિ પંડીત જેમણે નવેમ્બર તા. ૫ મીના યુનાઇટેડ સ્ટેટસ ખાતેના હીંદના એલચી તરીકેનું રાજીનામુ આપી દીધું તેમણે વિદાયગીરી લેવા પ્રેસીડન્ટ ટ્રુમેનની મુલાકાત લીધી હતી. અખબારોને તેમણે જણાવ્યું કે, સ્વદેશ જઇ પોતે યુનાઇટેડ સ્ટેટસ અને હીંદ વચ્ચે વધારે ગાઢી સમજુતી સ્થાપવાનું પોતાનું ધ્યેય સિદ્ધ કરવાનું કામ કરશે. તેમણે કહ્યું કે સ્વદેશ જઇ પોતે હીંદની પાર્લામેન્ટમાં કોંગ્રેસ પક્ષના ઉમેદવાર તરીકે બહાર પડશે. આ પદનું રાજીનામું આપવાનું કારણ તેમણે એ જણાવ્યું કે એ રીતે પોતે હીંદ અને યુનાઇટેડ સ્ટેટસ વચ્ચે વધારે સારી સમજુતી કરાવી શકશે અને હીંદમાં રહી દુનીયામાં ન્યાયપર રચાયેલી શાંતી સ્થાપવાનું કામ કરી શકશે. તેમણે કહ્યું કે આપણા બન્ને દેશો એકજ હેતુસર કામ કરી રહ્યા છે. નવેમ્બર તા. ૨૧મીએ શ્રીમતી વિજયા લક્ષ્મિ પંડીત પેરીસ થઇ હીંદ જવા ઉપડી ગયાં.

મોરીશ્યસમાં હિંદીઓ

હીંદની પાર્લામેન્ટમાં બજેટ પરની ચર્ચા દરમીયાન ડૉ. બી. વી. કેસકરે મોરીસ્યસમાં વસતા હીંદીઓના સંબંધમાં કેટલીક હકીકતો આપી હતી.

મોરીસ્યસમાં સરકારી નોકરીમાં ૨૨ હીંદીઓ છે તેઓમાં એક જડજ છે અને બીજાઓમાં મેજીસ્ટ્રેટો, મેડીકલ ઓફીસરો, કેળવણી ખાતાના અમલદારો, ડેપ્યુટી રજીસ્ટ્રાર, કોઓપરેટીવ સોસાયટીઓ, એસીસ્ટન્ટ પબ્લીક એસીસ્ટન્સ ઓફીસર, એસીસ્ટન્ટ પોસ્ટ માસ્ટર-જનરલ, પોસ્ટ આફીસોના ઇન્સપેકટર અને પોલીસ ખાતાના એસીસ્ટન્ટ સુપ્રીન્ટેન્ડન્ટ છે. પાંત્રીસ ખાતાઓમાંથી અઢાર ખાતાંઓ, જેવાં કે, કસ્ટમ્સ, ખેતીવાડી, વિગેરેમાં હીંદીઓ જવાબદારીનું સ્થાન ધરાવતા નથી. બીજાં ૧૭ ખાતાંઓમાં થોડા હીંદીઓ જવાબદારીનું સ્થાન ધરાવે છે. હીંદીઓ કુલ વસતીનો ૬૪ ટકા ભાગ છે. પરંતુ સરકારી નોકરીમાં ૧૨ ટકા છે.

નેતાજી જીવે છે

પ્રાગતિક જુથના કાર્યકરોને ઉદ્દેશીને કરેલા ભાષણમાં પ્રાગતિક જુથનો પ્રમુખ શ્રી. આર. એસ. રૂઇકરે જણાવ્યું હતું કે નેતાજી સુભાષચંદ્ર બોઝ જીવે છે. વધુમાં તેઓએ કહ્યું કે, ભારત સરકારને તેના ,ચીન ખાતેના એલચી દ્વારા તેમને વિષે સાચા સમાચાર મળ્યા હોવા છતાં પણ તે જાહેર ન કરવાના ભારત સરકારના વલણને વખોડી કાઢવામાં આવ્યું છે. તેમણે જણાવ્યું હતું કે મારી મન્યતા મુજબ નેતાજી બોઝ યોગ્ય સમયે હાજર થશે.

કણ કણથી કોઠીઓ ભરાય

મોરકોનું એક અખબાર 'લા પ્રોન્સા' એ કેળવણી માટે પ્રજા પાસે જુની ચાવીઓની માંગણી કરી અને એની ઓફીસ ચાવીઓથી ભરાઇ ગઇ. ચાવીઓનું વજન ચાલીસ ટન થયું અને તેના પૈસાથી એક સ્કુલ બાંધી. આવી રીતે પાંચ વરસમાં જુદી જુદી રદી ચીજોની માંગણી કરી તે છાપાંએ ત્રણ નીશાળો બાંધી છે.

—ડકકન એરવેઝનું એક વિમાન ગઇ તા. ૨૧ મીના કલકત્તાના ડુમડુમ એરપોર્ટથી ત્રણ માઇલ દુર પડી ભાંગવાથી તેમાંના ૧૬ માણસો બળી ભસ્મ થયા હતા. તેઓમાં બે અંગ્રેજો હતા.

ગ્રુપ એરીયાઝ એકટ હેઠળ કેસ

સુપ્રીમ કોર્ટનો જાણવાજોગ ચુકાદો

પ્રીટોરીયાની સુપ્રીમ કોર્ટમાં નવેમ્બર તા. ૧૯મીએ ગ્રુપ એરીયાઝ એકટ હેઠળ થએલા એક કેસમાં મી. જસ્ટીસ બ્લેકવેલે પ્રીટોરીયા નોર્થની ટાઉન કાઉન્સીલની વિરૂદ્ધ એક જાણવાજોગ ચુકાદો આપ્યો હતો.

૭૫ ગેરીટ મેરીટઝ સ્ટ્રીટ, પ્રીટોરીયા નોર્થના એક એશીયાટીક દુકાનદાર એસ. આઇ. ઠાકરાતે પ્રીટોરીયા નોર્થની ટાઉન કાઉન્સીલને વેપારને માટે લાયસેન્સ મેળવવા કન્ટ્રોલ સરટીફીકેટની અરજી કરી હતી. કાઉન્સીલે અરજી નામંજુર કરતાં જણાવ્યું હતું કે તેને એવો સંતોષ થયો હતો કે અરજદાર એશીયાટીક હોઇ તેને ગ્રુપ એરીયાઝ એકટની રૂએ પ્રીટોરીયા નોર્થનાં મકાનમાં કાયદેસર વસવાટ કરવાનો હક નહોતો.

આ બાબત તપાસપર ગઇ હતી. અરજદાર તરફથી એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે જે મકાનમાં તે વેપાર કરવાને લાયસેન્સ મેળવવા માંગતા હતા તેમાં વસવાટ કરવાનો તેને હક છે કે નહિ એ વિચારવાની કાઉન્સીલને કાયદેસર સત્તા નહોતી. મી. જસ્ટીસ બ્લેકવેલે એ દલીલ મંજુર રાખતાં જણાવ્યું કે, જુનો કાયદો, જે ગ્રુપ એરીયાઝ એકટથી રદ કરવામાં આવ્યો છે, તેની રૂએ ટાઉન કાઉન્સીલને લાયસેન્સ માટે કન્ટ્રોલ સરટીફીકેટની અરજી કરનારને જે જગ્યાને માટે અરજી કરેલી હોય તે જગ્યામાં વસવાટ કરવાનો હક છે કે નહિ એ તપાસવાની સત્તા હતી, જે સત્તા હવે લાયસેન્સ આપનાર રીસીવર ઓફ રેવન્યુના હાથમાં ગઇ હતી. આથી પ્રીટોરીયા નોર્થ ટાઉન કાઉન્સીલ પોતાની સત્તાની બહાર વર્તી હતી અને તેથી તેનો ચુકાદો ખોટો હતો અને તે રદ કરવામાં આવે છે.

અદરખ શી. ૧—૦ રતલ

તાજુ મોરીસનું અદરખ હાલમાં આવેલ છે નાટાલના અદરખ જેવુંજ છે ઓરડર સાથે પઈસા મોકલાવજો.

M. A. MAHOMED
10 Southampton Street,
Point, DURBAN.
Phone: 20449

જુનું જાણીતું માનીતું

યુનીયન પ્રીન્ટીંગ વર્કસ

બુકસેલર્સ, સ્ટેશનર્સ અને જનરલ ડીલર્સ.

દરેક જાતનાં અર્બી, ઉર્દુ, પારસી, અંગ્રેજી, હીંદી ભાષામાં બધા વિશય ના પુસ્તકો—કીતાબો, કુરાને શરીફો હમેશાં મોટા જથ્થામાં રાખવામાં આવે છે.

યુનાની—વૈદકીય—સ્વદેશી દવાઓ—અત્તરો હમેશાં મળશે.

સંવત ૨૦૦૮ સાલના પંચાંગો કલેન્ડરો આવી ગયાં છે

ગુજરાતી પ્રેસના મશહુર મોટા પંચાંગ	શી. ૫—૦
જન્મભુમીના ,, ,, ,,	,, ૫—૦
સંદેશના ,, ,, ,,	,, ૫—૦
,, ,, નાના ,,	,, ૨—૬
હીંદુ તીથીના—મુસ્લિમ—અંગ્રેજી તારીખોના રોજ ફાડવાના કલેન્ડર પેડ.	શી. ૨—૬

એક વખત પધારી અથવા ઓરડર આપી ખાત્રી કરો.

UNION PRINTING WORKS
Leading Indian Booksellers, Stationers and General Dealers
89—91 Victoria Street, DURBAN.
Phone: 22662—Telegrams "JEEWA." Estd. 1914

બદલાઈ ગયેલું મકકા

(લંડનના 'ટાઇમ્સ'માં લખનાર: સઇયત ઇકબાલ અલી શાહ)

આ હું મક્કામાં બેઠો બેઠો લખી રહ્યો છું. મક્કા આજે બદલાઇ ગયું છે. બરાબર પચીસ વરસ પહેલાં નવાં સ્થપાયેલા સાઉદી અરેબીયાના રાજ્યની મુલાકાતે હું આવ્યો ત્યારનું મક્કા જુદું હતું. આટલા સમય દરમિયાન અહીંની આર્થીક, કેળવણી વિષયક ને આરોગ્યની હાલતમાં માન્યામાં ન આવે તેવા ફેરફારો થઇ ગયા છે. જેદ્દાહના બંદર ઉપર ૪,૦૦૦ યાત્રીઓનો એકસામટો સમાવેશ કરી શકે તેવું આરોગ્ય-તપાસ માટેનું અલાયદું 'ક્વોરેન્ટીન'-મથક છે, અને એના આધુનિક વિમાની મથકે હજની મોસમ દરમિયાન દર પાંચ મિનિટે સરેરાશ એક વિમાન ઉતરતું રહે છે.

અહીં દરેક યાત્રાળુની તંદુરસ્તી બરાબર તપાસવામાં આવે છે, ને કોઇ પણ રોગનાં ચિન્હ જણાય તો તેને વિખુટો પાડીને પેલા ક્વોરેન્ટીન-મથકમાં રાખવામાં આવે છે, જેથી એનો ચેપ બીજા પ્રવાસીઓને ન લાગે. અગાઉ ત્યાં દરિયાનું ગાળેલું પાણી પીવામાં વપરાતું, તેને બદલે વાદી ફાતમાના ભર્યા વહેળામાંથી આ વિકસતા શહેરને હવે રોજનાં વીસ લાખ ગેલન તાજું પાણી પુરૂં પાડવામાં આવે છે. મક્કાની બજારોમાં નવી ઢબની દુકાનો ને ઉંચી ઇમારતોની હાર દેખાય છે. જેદ્દાહ બંદર અને પાક નગરી મક્કા વચ્ચેની પાકી સડક ઉપર રોજનાં ચાર હજારં અદ્યતન મોટર-વાહનો અવરજવર કરે છે.

એ સડક પરથી પુરપાટ વેગે પસાર થતી વેળા બન્ને બાજુની યાંત્રિક શીતળતાવાળી બંગલીઓ અમે જોઇ. રસ્તામાં એક ચોકી આવે છે તેની પેલી પાર બિન-મુસલમાનોને જવા દેવામાં આવતા નથી. ત્યાંથી આગળનો રસ્તો ઇજનેરોએ પહાડોમાંથી કોરી કાઢયો છે. તુર્ક સામ્રાજ્યના જમાનામાં ડુંગરાની ટોચે બંધાયેલા કિલ્લાના ઉંચા મિનારાઓ સુના પડયા હતા. એ જમાનામાં કેટલાય થાકેલા યાત્રાળુઓને પોતાનો શિકાર બનાવતી લુટારૂ-ટોળીઓને રાજા અબ્દુલ અઝિઝ ઇબ્ન સાઉદના સિપાહીઓએ જેર કરેલી.

જેદ્દાહથી ૧૦ કિલોમીટરને અંતરે અમે પહોંચ્યા ત્યાં સરકારે સ્થાપેલું એક ખેતી-મથક ફુલ્યુંફાલ્યું જોયું. ત્યાં શાકભાજી ને ફળફળાદિ થાય છે, નવાં વૃક્ષારોપણો માટેની કલમો બને છે, અને સૂકી ધરતીને માફક આવે તેવા નવા-નવા ફાલના અખતરા થાય છે. જાત્રાની મોસમ વીતી જાય ને ૪૫ માઇલ દુરથી પાઇપ વાટે જેદ્દાહમાં આવતા પાણીનો વપરાશ ઘટી જાય પછી વાદી ફાતમાનાં નીર નહેરો વાટે અહીં લાવવામાં આવે છે, ને તે ખેતીમાં ખપ લાગે છે.

અરેબિયન-અમેરીકન તેલ કંપનીની પ્રવૃત્તિને કારણે સાઉદી અરેબિયાના અર્થતંત્રમાં જીવન રેડાયું છે. સાઉદી અરેબીયાના રાજાને અગાઉ હજ-વેરાની આવક ઉપર જે આધાર રાખવો પડતો તે હવે નથી રહ્યો, એટલું જ નહિ, તેલના કુવાઓની આવકને લીધે દેશને વિકસાવવાની મોટી યોજનાઓ પણ એ આરંભી શકયા છે. ખુદ મકકાની બજારોમાં અમેરીકન માલના ખડકલા દેખાય છે.

કેળવણી અને આરોગ્યની સમજણને લીધે મકકા શહેરની સ્થિતિ ઘણી સુધરી છે, પણ મકકાવાસીઓનાં ભકિતભાવ ને મોહકતા એવાં ને એવાં રહ્યાં છે, ધર્મસ્થાનકના વિધિઓ એવી જ રહી છે, કાળા રંગના કાબા આસપાસની પ્રદક્ષિણા આગઝરતા સુરજ નીચે પણ વણથંભી ચાલ્યા કરે છે. તેમ છતાં, જાત્રાળુઓની સુખસગવડ વધારનારા ફેરફારો પણ થયા છે. વિરાટ ચોકની થાંભલીઆળી કમાનોવાળી પરશાળમાં વીજળીના પંખાઓ વાતાવરણની ગરમી સહેજ ઓછી કરે છે. ભકતો રાતે પણ ધર્મગ્રંથો પઢી શકે તે માટે વીજળીની બત્તીઓ ગોઠવાઇ છે, ને નમાજ પઢવા માટેની બાંગ ધ્વનિવર્ધક યંત્રો વાટે સંભળાય છે.

સાઉદી અરેબીયાના રેડિયોના સંચાલક શેખ મહમદ શાટા અને એમના ઉત્સાહી સાથીઓનું આરબ-જુથ થોડા જ મહિનાઓમાં જગતભરના મુસલમાનોને દિવસમાં પાંચ વાર મકકાનો અવાજ શોર્ટ વેવના રેડિયો પરથી સંભળાવવા ધારે છે. પવિત્ર સ્થાનની અંદર સાફસુફી ને કડક ચોકીપહેરો સતત ચાલ્યા કરે છે.

સફા અને મરવાનાં પવિત્ર સ્થાનકોની વચ્ચે અગાઉ જે ગંદો ને માખીઓથી બણબણતો રસ્તો હતો તેને સાફ કરી, પાકો બાંધીને એની ઉપર છાપરૂં કરી લેવામાં આવેલ છે.

મકકાની સૌથી અગત્યની ઇસ્પિતાલમાં રાજ્યના આરોગ્યખાતાના સંચાલકે અમને કહ્યું કે પાણી એ શહેરના આરોગ્યની ચાવીસમું હતું. જુના કાળના રોગિયલ પાણીવાળા કુવાને બદલે આગથી બારેક માઇલ પરના આઇન હોનાઇનના ઝરામાંથી સ્વચ્છ પાણી લાવવાની વ્યવસ્થા થઇ છે. ધર્મસ્થાનકની અંદર જ આવેલા ઝમઝમના વિખ્યાત કુવામાંથી પણ હાથેથી પાણી સીંચવાને બદલે પાણી ખેંચનારૂં યંત્ર મુકવામાં આવ્યું છે.

ગ્રોસરી કયાંથી ખરીદશો?

"બનતી ઝડપે, સારો માલ, કિફાયત ભાવે મોકલાવશું" એમ અમેજ કહીએ, તેના કરતાં અમારા ગ્રાહકોના સંખ્યાબંધ પ્રમાણપત્રોમાંના થોડાંક આપીએ છીએ, તે વાંચશો એટલે આપને ખાત્રી થશે કે "ગ્રાહકોને સંતોષ આપવો" એ અમારો મુદ્રાલેખ અતિશયોકિત ભર્યો નથી:—

કેપટાઉનથી રા. રા. એન. ટી. ગોપાલ તેમના ૧૭-૭-૫૦ના પત્રમાં લખે છે:

"...બાદ લખવાનું જે આપે તા. ૩૦-૬-૫૦ ના જે માલ રેલ કરેલ તે હમોને તા. ૧૩-૭-૫૦ ના રોજે મળ્યો છે તે બદલ આભાર અને માલ પસંદ છે...."

તા. ૬-૧૧-૧૯૫૦ ના પત્રમાં:—

"...તમારો માલ અમને ઘણો જ પસંદ પડવાથી રીપીટ ઓર્ડર મોકલું છું.

Yours faithfully,

A. I. Amin,

લુઇસ્ટ્રીખાર્ડથી મેસર્સ રામજીસ સ્ટોર વતી શ્રીયુત માધવજીભાઇ રામજી તા. ૨૨-૧૧-૫૦ ના પત્રમાં લખે છે:

"...સારો માલ ખાસ જાતે જોઇને અમારી ઉપર રેઇલ કરવા મહેરબાની કરશો. તમારૂં નામ અમોને લટ બ્રધર્સ તરફથી મળેલ માટે..."

ગાંધીચકુ

કુઠાર

ઘર-ગથ્થુ દવાઓ

હવન-પુજાની સામગ્રીઓ

બનારસી સાડી

મુંબઇ સમાચારના પંચાંગ
કીમત શી. ૩-૯.

એડ્રેસ:
૧૧૦ વિકટોરીયા સ્ટ્રીટ, ડરબન.
ફોન: ૨૪૮૪૫.

પરભુ નરસીંહ એન્ડ કુા. (પ્રા) લીમીટેડ

ડરબનની ૩૦ વર્ષની પુરાણી અને સુપ્રસિદ્ધ દુકાન.

સર્વ માલ સી. ઓ. ડી. થી મોકલાવવામાં આવશે.

મક્કાવાસીઓનાં ઘરોમાં હજી સ્વચ્છતાનો બહુ ખેદજનક અભાવ છે, પણ મને એવી ખાતરી આપવામાં આવી કે ધારણા પ્રમાણેનો પાણીનો વધારાનો જથ્થો ટુંક વખતમાં જ મળી રહેશે એટલે પછી પાકી ગટરો બાંધવામાં આવશે.

ખનીજ તેલ પેદા કરતા જગતના સૌથી મોટા દેશોમાં સાઉદી અરેબીયાનું સ્થાન ચોથું આવે છે. એ સ્થાને પહોંચવામાં અમેરીકન મદદ એને સારા પ્રમાણમાં મળી છે. તે ઉપરાંત દેશમાં પાણીનો પુરવઠો વધારવામાં, ખેતીનો વિકાસ કરવામાં, યાંત્રિક કેળવણી આપવામાં ને રેલ્વેવ્યવહાર વધારવામાં પણ અમેરીકન મુડી અને ઇજનેરો ફાળો આપી રહ્યાં છે. અંગ્રેજો પણ, પ્રમાણમાં નાનો ભાગ ભજવી રહ્યા છે. એક બ્રિટિશ પેઢી જેદ્દાહથી મદીનાની સડક બાંધી રહી છે. સાઉદી સેનાની ટુકડીઓને તાલીમ આપવાનું કામ પણ બ્રિટિશ અફસરો કરી રહ્યા છે. સૌથી મહત્ત્વનું કામ તો સાહસિક અંગ્રેજોનું એક જુથ પોતાની તીડ–વિનાશક પ્રવૃત્તિ વાટે કરી રહ્યું છે. અંગાર વરસાવતા આકાશના છત્ર નીચેનો એમનો પ્રસન્ન પુરૂષાર્થ આશાના ઝાકળબીંદુ જેવો હસી રહ્યો છે.

હીંદ–પાકિસ્તાન

જનાબ મહમદ અનસારી 'ન્યુયોર્ક ટાઇમ્સ'માં લખે છે:

ભારતીય પાર્લામેંટના છત્રીસ મુસલમાન સભ્યોમાંનો હું એક છું, ને હમણાં અહીં મળેલી વિશ્વયુવક–સભાના નિમંત્રણથી યુનાઇટેડ સ્ટેઇટસની મુલાકાતે આવેલો છું. જે થોડો સમય મેં અહીં ગાળ્યો તે દરમિયાન, અમેરીકન છાપાવાળાને આગેવાનો જેવા બુદ્ધિશાળી લોકો પણ ભારત–પાકીસ્તાન વચ્ચેની હાલની કટોકટીને હીંદુ–મુસ્લિમ સવાલનું અતિ સરળ રૂપ આપી દે છે તે જોઇને મને ઉંડું દુઃખ થયું છે. એ લોકો ભુલી જાય છે કે ભારતમાં ચાર કરોડ મુસલમાનો છે, ને દેશના ભાગલા પછી પણ તેઓ પુર્ણ અધિકારવાળા નાગરીકો તરીકે ભારતમાં વસે છે. એમના હકકોને બંધારણમાં રક્ષવામાં આવ્યા છે ને પોતાના હીંદુ ભાઇઓની ન્યાયી વલણમાં એમને પુરો ઇતબાર છે. ટુંકમાં, યુનાઇટેડ સ્ટેટસની જેમ ભારત પણ એક બિન–મઝહબી રાજ્ય છે, ને જુદા જુદા ધર્મના અનુયાયીઓ ત્યાં સમાન અધિકારો ભોગવે છે.

હું સાફ સાફ કહી દેવા માગું છું કે પાકીસ્તાની જેહાદ એ આખા ભારત દેશ સામેની લડાઇ હશે. ભારતના ચાર કરોડ મુસલમાનો પોતાની તમામ તાકાતથી પાકીસ્તાનીઓનો સામનો કરશે. પુરી જવાબદારીના ભાન સાથે હું કહું છું કે ભારતના ચાર કરોડ મુસલમાનોની આબાદીમાં પાકીસ્તાનને રસ નથી, તેમ ત્રીસ લાખ કાશ્મીરી મુસલમાનોનું હિત પણ એને હૈયે નથી. પોતાની હાલત સુધારવા માટે જ એને તો કાશ્મીર પચાવી પાડવું છે.

ઘણાં અમેરીકનોને એ ખબર નથી કે શરૂઆતમાં મુસ્લિમ લીગ તરફથી થઇ રહેલી ઉશ્કેરણી છતાં ભારતની હીંદુ બહુમતીએ એમને કે બીજી લઘુમતીઓના લોકોને સરકારી નોકરી, લશ્કર, ન્યાયખાતું, વેપારધંધો કે ઉદ્યોગમાંથી હાંકી કાઢયા નથી. મધ્યસ્થ ને રાજ્યોની સરકારોમાં મુસલમાન પ્રધાનો છે, મુસલમાન ગવર્નરો છે, વિદેશોમાં ભારતના પ્રતિનિધિ તરીકે ગયેલા મુસલમાન એલચીઓ છે, પાર્લામેન્ટના ને રાજ્યોની ધારાસભાઓના મુસલમાન સભ્યો છે, વરિષ્ટ અદાલતો ને હાઇકોર્ટોમાં મુસલમાન ન્યાયમુર્તીઓ છે ને લશ્કર તથા પોલીસખાતા સુદ્ધાં તમામ સરકારી ખાતાંમાં ઉચ્ચ મુસલમાન અધિકારીઓ છે. મુસલમાનોની જાગીરો છે, દેશભરમાં એમની વેપારી પેઢીઓ ચાલે છે, અને અમારાં ધર્મસ્થાનકો તથા સંસ્કૃતિ–ધામો પણ ઘણાંખરાં ભારતમાં જ છે. પાકીસ્તાન અમારી બાબતમાં માથું મારતું બંધ થાય એવી ભારતના મુસલમાનોની ઇચ્છા છે.

અંગ્રેજની અહીંસા અને નિડરતા

શ્રી. ટી. જી. શાહ લખે છે:

ટુવબાલી ગામે એક ખેતરમાં ખુબ નજીક નજીક ઉગેલા આંબાના બે ઘટાટોપ વૃક્ષ નીચે એક શેતરંજી ઉપર હું અને મારો અંગ્રેજ મિત્ર અલકમલકની વાતો કરી રહ્યા હતા, તેવામાં એક મોટો કાળવીઓ વીંછી શેતરંજી ઉપર ચડી પેલા અંગ્રેજ તરફ જતો હતો.

અમારી બન્નેની નજર તે વીંછી પર પડી. અંગ્રેજ નીડરતાથી તે નજીક આવતા વીંછી તરફ જોઇ રહ્યો હતો.

મને બીક લાગી રખે તે વીંછી અંગ્રેજને કરડે. સાથેસાથે વિચાર આવ્યો કે ઇંગ્લંડમાં વીંછીની ઉત્પત્તિ નહીં હોય, તેથી તેને સાધારણ જંતુ સમજી તે પોતા તરફ આવવા દેતા હશે.

મારાથી ન રહેવાયું અને અંગ્રેજીમાં પુછયું: 'એ શું છે તે તમે જાણો છો?

તેણે શાંતિથી જવાબ આપ્યો: 'હા, હું જાણું છું, તે વીંછી છે.'

મને વિચાર આવ્યો કે આ માણસને ખબર નહી હોય કે વીંછી કરડે તો કેટલી પીડા થાય.

વળી મારાથી ન રહેવાયું અને પુછયું: 'એ કરડે ત્યારે શું થાય તે તમે જાણો છો?'

તેણે ખુબ શાંતિથી જવાબ આપ્યો: 'હા, હું જાણું છું કે એ કરડે તો અનહદ પીડા થાય!'

આ વાતચીત દરમીયાન પેલો વીંછી તો ધીમેધીમે તે અંગ્રેજ તરફ ચાલ્યો જ આવતો હતો. નથી અંગ્રેજ ત્યાંથી ઉઠી જતો કે નથી તે વીંછીને ફગાવા દેતો, પણ ખુબ શાંતિપુર્વક પોતાની નજીક આવતા વીંછીને તે જોયા જ કરે છે.

જ્યારે વીંછી ફકત ૪ ઇંચ છેટે હતો ત્યારે મારાથી ન રહેવાયું અને કહ્યું: 'તમે જાણો છો કે એ વીંછી છે અને એ કરડે તો બહુજ પીડા થાય તે પણ જાણો છો, તો પછી શા માટે તમે ખસી નથી જતા અગર તો તેને ફેંકી નથી દેતા?'

જવાબ મળ્યો: 'મેં તેનું શું નુકસાન કર્યું છે કે તે મને કરડશે?'

આ શબ્દો ઉચ્ચારતાંની સાથે વીંછીએ દિશા બદલી અને શેતરંજી ઉપર થઇને તે ખેતરમાં ચાલ્યો ગયો!

આ આકસ્મિક બન્યું હશે પણ તે વખતે મને લાગ્યું કે અહીંસા અને નીડરતામાં એક જૈન કરતા અજૈન ચડયો!

છુપી આવક

સારાએ સૌરાષ્ટ્ર ગુજરાતમાંથી હીંદ સરકારે એક નીવેદન દ્વારા જનતાને જણાવ્યું હતું કે અકટોબરની આખરી સુધીમાં પ્રત્યેકે પોતાની છુપી મીલ્કત જાહેર કરી દેવી, ન કરે તેઓને જો તપાસ કરતાં માલમ પડશે તો સખત સજાઓ થશે. આને પરીણામે છુપી આવક સંઘરનારાઓએ સારો જવાબ વાળ્યો છે, અને ઇન્કમટેક્સમાંથી છટકવા જેમણે કમાણીની મોટી રકમો ગાયબ કરી દીધી હતી તેમણે હવે પ્રમાણીક રીતે બહાર આવી એ રકમો જાહેર કરી છે. પરીણામે અગાઉ ધારવામાં આવતું હતું કે આવી એક કરોડની છુપી આવક જાહેર થશે પણ તેને બદલે અત્યાર સુધીમાં લગભગ બે કરોડ રૂપીયા જેટલી છુપી આવક જાહેર થઈ ગઇ છે અને હજુ પણ વધુ થશે એમ માનવામાં આવે છે.

ગ્રોસરી મળવાનું ભરોસા પાત્ર મથક

JHAVER HIRA & CO.,

118 Victoria Street,
DURBAN.

Phone : 24932
Res. 24845.

અમારે ત્યાં

ગાંધીવટું, કઠોળ, હવન, પુંજાની સામગ્રી અને લગ્ન અંગેની દરેક જોઇતી વસ્તુઓ મળશે.

ગ્રાહકોનો સંતોષ એજ અમારો મુદ્રા લેખ છે. એકજ વખત મંગાવી ખાત્રી કરો. માલ સારો અને ચોખ્ખો જાતી દેખરેખ નીચે મોકલવામાં આવે છે. કંટ્રી ઓર્ડરો સી. ઓ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે.

ગરીબોને પરવડે એવા રોગોના સરળ અને સહેલા કુદરતી ઈલાજો

શ્રી કીશોરલાલ મશરૂવાળાએ લખેલાં "ગાંધી વીચાર દોહન"માંથી આરોગ્યતા વિષેની નીચેની સુચનાઓ જનતાના લાભાર્થે અહીં આપીએ છીએ:

(૧) શરીરમાં અસ્વસ્થતા જણાતાં રોગોને અટકાવનારા ઇલાજોનો અમલ કરવો એ પહેલું પગથીયું છે.

(૨) એ ઇલાજોનો બરાબર અમલ થાય તો રોગો મોટે ભાગે કુદરતી રીતે જ સારા થઇ જાય છે. દવાઓ મોટે ભાગે તો નકામી અને હાનીકારક પણ હોય છે.

(૩) આહાર વિહારની ભુલોને દુર કર્યા વિના માત્ર હવા-પાણી સુધારવાથી રોગો દુર કરવાની ઇચ્છા કરવી એ ચોખ્ખા પાણીથી ધોઇ મેલા મસોતાથી લુછવા જેવું છે. અને એ બેય ને સુધાર્યા વિના દવાથી સાજા થવાની ઇચ્છા કરવી એ મેલા કપડાને કાળો રંગવાથી સાફ થઇ જાય છે એમ માનવા જેવું છે.

(૪) દવા સિવાય બીજા શાસ્ત્રીય ઉપચારો છે, તેનું દરેકને જ્ઞાન હોવું જોઇએ. એ સહેલા અને વિના ખર્ચે કરી શકાય છે.

(૫) દરેક ગામડામાં દવાખાનું કે ઇસ્પીતાલ હોવાં જોઇએ, એ માન્યતા ભુલ ભરેલી છે. ઘણાં ગામડાં વચ્ચે એક દવાખાનું કે ઇસ્પીતાલ ભલે હોય. ગામડાનું દવાખાનું એટલે ગ્રામ સેવકના ઉપચારો, એમ સામાન્યપણે હોવું જોઇએ.

(૬) ઉપચારમાં સરસ ઉપચાર ઉપવાસ તથા તે દરમીયાન કટિસ્નાન અને સુર્ય સ્નાન છે. એની યોગ્ય રીતનું જ્ઞાન સ્વયંસેવકે મેળવી લેવું જોઇએ.

(૭) આ ઉપરાંત પલાળેલી માટીની લેપડી એ ઘણા રોગો અને તાવો માટે ઉપચાર કહી શકાય. તાવ ઘણો ચડયો હોય, માથું દુખતું હોય, પેટમાં કે પેડુમાં દુખાવો હોય, મુઢ મારથી કે બીજાં કારણોથી કોઇ ઠેકાણે સોજો આવ્યો હોય, નસકોરી ફુટી હોય, ખસ, ખરજવું વગેરે ચામડીના વીકારો થયા હોય, બંધકોશ રહેતો હોય, સારી ઉંઘ ન આવતી હોય, ઝેરી જંતુએ ડંખ માર્યો હોય—એ બધા ઉપર કાંકરી વિનાની ઝીણી માટીને પલાળી તેની લેપડી દુઃખની જગ્યાએ બાંધવી અને એક સુકાય એટલે બીજી મુકવી એ ઘણો અકસીર કુદરતી ઇલાજ છે.

(૮) જ્યાં શેકની જરૂર હોય, જેમ કે ફોડાને પકવવો હોય, શ્વાસોચ્છ્વાસમાં મુંઝારો હોય, થાક કે શરદીની કળતર હોય, ત્યારે ગરમ ગરમ પાણીમાં રૂમાલને નીચોવી દાઝી ન જવાય એ રીતે શેક લેવાથી ઘણો આરામ મળે છે. રેતી, માટી કે ઇંટને તપાવી તેને કપડાંમાં વીંટાળી દઝાય નહિ એ રીતે પણ શેક લઈ શકાય.

(૯) માણસ માંદો પડે કે તુરત એનું બીછાનું બીજા માણસોથી જુદું પાડવું જોઇએ. એની આજુ બાજુથી માણસો તેમજ સર સામાનની ગરદી ઓછી કરવી જોઇએ. એને પુષ્કળ અજવાળું અને ઝપાટો ન લાગે છતાં પુષ્કળ હવા મળી શકે એમ સુવાડવો જોઇએ. એના કપડાં, ચાદર, ઓઢવાનું વિગેરે સ્વચ્છ રાખવાં જોઇએ. એના ધાબળા, બીછાનું, તકીયા ઇત્યાદિને વારંવાર આકરો તડકો આપવો જોઇએ.

(૧૦) દરદીને દવા આપવાની જરૂર છે, તે કરતાં ઘણી વધારે જરૂર એના શરીર, મન તથા હોજરીને આરામ આપવાની છે. આમાંથી હોજરીને આરામ આપવાની વાત પર બહુ જ ઓછું લક્ષ અપાય છે.

(૧૧) દર્દીને ગમે તે રોગ થયો હોય, એમાં એની હોજરી ન બગડી હોય એવું ભાગ્યેજ બને છે, માટે સૌથી પહેલાં એની હોજરીને હલકી કરવી એ ઉપચારનું પહેલું કામ છે. એ માટે એને બસ્તી (એનિમા) આપવી એ પહેલો ઉપાય છે, અને જો ઘણો તાવ ન હોય તો કંઇક જુલાબ આપી શકાય. આ સાથે એક કે બે ઉપવાસ કરાવવામાં તો હરકત નજ હોય. જો દરદી ઘણો અશક્ત હોય તો એને વધારે ઉપવાસ કરાવવા કે નહિ તે માટે અનુભવીની સલાહ લેવી આવશ્યક ગણાય. એવા સલાહકાર હોય કે ન હોય, પણ એટલું તો સમજીજ રખાય કે જ્યારે દરદીનું લોહી રોગનાં ઝેરો સાથે લડાઇ ચલાવી રહ્યું હોય, ત્યારે અન્ન પચાવવાનો બોજો એના ઉપર ન હોવો જોઇએ, અને તેથી ખોરાક આપવોજ પડે તો તે હલકામાં હલકો અને માત્ર પ્રાણ ટકાવવા પુરતોજ હોય.

(૧૨) ગાય કે બકરીનું દુધ એ એવો હલકામાં હલકો ખોરાક કહી શકાય. ૧૦ થી ૨૦ તોલા દુધ એ મંદવાડ દરમીયાન પ્રાણ ટકાવવા પુરતો ખોરાક ગણાય.

(૧૩) પણ મંદવાડમાં તેમજ ઉપવાસમાં દરદીને ચોખ્ખું પાણી પુષ્કળ પ્રમાણમાં આપવું જોઇએ. પાણીની સાથે પાપડખાર (સોડા બાઇ કાર્બ) અને થોડુંક નિમક આપવાં ઇષ્ટ છે. ખાટું લીંબુ પણ સામાન્ય રીતે આપી શકાય; અને ટાઢીયા તાવ વગેરેમાં જ્યારે ઉલટી થતી હોય કે માથું દુઃખતું હોય ત્યારે એ જરૂર આપવું.

(૧૪) ટાઢીયા તાવમાં કવીનીન આપવુંજ પડે એમ બને, પણ, સામાન્ય રીતે દાકતરો જેટલા મોટા પ્રમાણમાં આપે છે, તેની ઉપલી સાવચેતીઓ લેવાતી હોય તો, જરૂર પડતી નથી. કવીનીન લીંબુના રસમાં સોડા સાથે લેવાથી ઓછું નુકસાન કરવાનો સંભવ છે.

(૧૫) તાવ ઘણો સખત હોય, અને તેને જલદી ઉતારવો ઇષ્ટ હોય તો ભીની ચાદરનો ઉપાય કરી શકાય છે. એ ઉપાય ગાંધીજીનાં "આરોગ્યતા વિષે સામાન્ય જ્ઞાન"માં આપવામાં આવ્યો છે.

(૧૬) કોઇ મુદતીયો તાવ ન હોય, છતાં મંદવાડ લાંબો વખત ચાલે ત્યારે હવાફેરની જરૂર છે એમ સમજવું જોઇએ, અને દરદીને જુદી જાતનાં હવા-પાણીમાં લઇ જવો જોઇએ.

(૧૭) ઉપર જે ઇલાજો સુચવ્યા છે તે ઓચીંતા મંદવાડો માટે છે. લાંબા અને જુના રોગ, જેવા કે ક્ષય, કોઢ, રક્તપિત્ત વગેરેના આવા ઇલાજો થઇ શકે; પણ તેમાં અનુભવીની સલાહ અને ધીરજની જરૂર રહે.

(૧૮) દવાનો આધાર લેવાની ટેવ ખરાબ છે. કોઇ જુના રોગો દવાથી મટતા જ નથી, એમ કહેવામાં અતિશયોક્તિ નથી.

(૧૯) દાકતરોએ દરદીઓને સાદા ઉપચારો શીખવવા જોઇએ, અને દવા ઉપર વિશ્વાસ ન બેસાડવો જોઇએ.

(૨૦) દાકતરોની દવાપરનો વિશ્વાસ ઘણી વાર ભુવા-જતીના જંતર-મંતર પરના વિશ્વાસ જેટલોજ વહેમ-યુક્ત હોય છે. રોગીને સારા કરનાર એના લોહીમાં રહેલી કુદરતી પ્રાણ શક્તિ ન હારી જાય તો રોગી બચી જાય છે. અને ન હારવા દેવા માટે ઉપર સુચવેલા ઇલાજો પુરતા છે એમ સમજવું જોઇએ. તે છતાં, એ ન બચે તો જાણવું જોઇએ કે એનું આયુષ્ય આવી રહ્યું હતું. દાકતરો તેમજ ભુવાઓની પાછળ દોડાદોડ, પૈસાની ખુવારી ન કરવા જોઇએ.

(૨૧) સોડા બાઇ-કાર્બને જો દવા ગણીએ તો તે, અને કદીક એરંડીયા જેવો જુલાબ તથા કવીનીન, અને બાહ્ય ઉપચારોમાં આયોડીન—એથી વધારે ઔષધો રાખવાની જરૂર નથી એમ કહી શકાય. એ ઉપરાંત બસ્તી (એનીમા) નું સાધન એની પાસે હોય તો ઔષધાલય પુરૂં થયું સમજવું.

નવાં પુસ્તકો

રાષ્ટ્રભાષા શીખવા માટે

હીંદુસ્તાની-ગુજરાતી કોશ શી. ૧૦-૦
ગાંધીજી અને સામ્યવાદ. ,, ૩-૦
ઇસ્લામનો સુવર્ણ યુગ. ,, ૩-૦

મળવાનું ઠેકાણું આ ઓફીસ

તાજુ ઉમદા ફ્રુટ

ડરબનનું આદુ ૧/૩ રતલ. મોટી કલીનું લસણ શી. ૧ રતલ.
ગોળ બાસકીટ ૧૧/- ડઝન. લાંબી અને સ્કવેર બાસકીટ ૧૬/૬ ડઝન.
પાન, બજાર ભાવ, ન્યુસપેપર, પાપડ ૮/૬ ૧૦૦.
ચોખાની પાપડી ૧૫/- ૧૦૦.
શેરડી ૩/- ડઝન પાઇનેપલ, પોપો રોજના બજાર ભાવ મુજબ. દેશી શાકભાજીમાં હાલમાં તુવરસીંગ, વેગણા, શેકટાની શીંગ, લીલાં મરચા આચારની કેરી ૫/- ૧૦૦, શાકભાજી ૭/૬ થી ૧૦/- સુધીનું પારસલ પોસ્ટથી મોકલીએ છીએ. દરેક જાતનું કઠોળ મળશે:

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

અઠવાડીક પંચાંગ

વાર	ખ્રાસ્તી ૧૯૫૧ ડીસેમ્બર	હીંદુ ૨૦૦૮ માર્ગશીષ	મુસલમાન ૧૩૭૧	પારસી ૧૩૨૧ શેહે. કદમી	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્યાસ્ત ક. મી.
શુક્ર	૩૦	સુદ ૨	૨૯	૨૯	૪-૪૫	૬-૪૨
શની	૧	,, ૩	૧	૩૦	૪-૪૪	૬-૪૩
રવી	૨	,, ૪	૨	૧	૪-૪૩	૬-૪૪
સોમ	૩	,, ૫	૩	૨	૪-૪૨	૬-૪૫
મંગળ	૪	,, ૬	૪	૩	૪-૪૧	૬-૪૬
બુધ	૫	,, ૭	૫	૪	૪-૪૦	૬-૪૭
ગુરૂ	૬	,, ૮	૬	૫	૪-૩૯	૬-૪૮

પરચુરણ

—દુનીયામાં હીંદુની વસ્તી ૨૭ કરોડ ની હોવાની કહેવાય છે જ્યારે મુસ્લીમોની વસ્તી ૨૨ કરોડ ૧૦ લાખ કહેવાય છે.

—ફ્રાન્સ ખાતેના હીંદી એલચીએ મુંબઇ સરકાર દ્વારા બોમ્બે ટોકીઝના 'મહલ' ચિત્રને ફ્રેંચ ભાષામાં કરીને મોકલવા જણાવ્યું છે એમ જાણવા મળ્યું છે.

—ઝડપભેર દંતકથારૂપ બની જવા માંડેલી પુર્વની જાહોજલાલીને ઇજીપ્તના શાહ ફારૂકે યુરોપની ધરતી પર મુર્ત કરી બતાવી છે. પોતાની ૧૭ વર્ષની નવી મહોરદાર નરીમન સાથે યુરોપમાં એણે ગુજારેલી પાંચ માસ લાંબી 'મધુરજની' દરમીયાન દરરોજના એના ખર્ચની સરેરાશ રૂા. ૨૦,૦૦૦ની ગણવામાં આવે છે.

—હીંદુ મહાસભા તરફથી આગામી ચુંટણીમાં પંડીત જવાહર સામે શ્રી. વી. ડી. સાવરકરને ઉભા રાખવામાં આવશે એમ મહાસભાની બોર્ડના એક સભ્ય શ્રી. જી. એ. શર્માએ સીકંદરાબાદમાં જણાવ્યું હતું. જો કે શ્રી. સાવરકર નાદુરસ્ત તબીયતને લઇ તઇયાર નથી.

—'ડોન' અખબારનુ ડેકલેરેશન અને તેના હિસાબના ચોપડા પોતાને સુપરત કરવાની માગણી, કાયદે આઝમે કરેલ 'ડોન'ના રજીસ્ટર્ડ ટ્રસ્ટી તરીકે સીંધની વડી અદાલતે તેમની નીમણુંક કર્યા બાદ, કુ. ફાતિમા જીન્નાએ કરી હતી.

—મુંબઇની મહીલા પોલીસે એક વર્ષ દરમ્યાન ૧૮૬૭ બાળાઓના અપહરણ, દારૂ, વેશ્યાવૃતી વિગેરે ગુન્હાઓ પકડી પાડયા છે.

—અકટોબરથી પશ્ચીમ પાકીસ્તાને પોતાનું ઘડીયાળ ભારતના વખત કરતા એક કલાક પાછળ અને પુર્વ પાકીસ્તાનમાં અરધો કલાક આગળ કર્યું છે.

—સૌરાષ્ટ્ર, કચ્છ, હૈદરાબાદ, ઉત્તર પ્રદેશ, પતીયાળા, પુર્વ પંજાબ વિગેરે મળી ૨૨ રાજ્યોમાં ગોવધપર પ્રતીબંધ છે.

—ગુજરાતમાં કમીશન બેઠા પછી જાણવા મળ્યું છે કે, આ વર્ષે વરસાદ ન હોવાથી ફકત બે આની પાક બીયાં માટે સાચવવો પડશે.

—શ્રી. નેહરૂ બધા પ્રાંતોની ચુંટણી અંગે મુસફારી કરશે. ત્યાં કરેલા ભાષણોની રેકોર્ડો અને સત્કાર તથા સભાની ફીલ્મો ઉતારવામાં આવશે.

—સામાપુર કરીને એક ન્હાના શહેરમાં ગાંધી જયંતી નીમીત્તે ૪૩ દીવસ નો અખંડ ચરખો ચલાવવામાં આવ્યો હતો. તેમાં કંતાએલા સુતરથી ૪૫ ઇંચના પનાનું ૩ હજાર વાર કાપડ બનશે. આમા શાળાના બાળકોનો મુખ્ય હિસ્સો હતો.

—શ્રી. હરીલાલ કણીયા, જેઓ ભારતની વરીષ્ઠ અદાલતના ન્યાયમુર્તી હતા. તેઓનું અવસાન થયું છે. તેઓ બુધ્ધીમાન અને તેજસ્વી ધારાશાસ્ત્રી હતા.

—ઇસ્ટ આફ્રીકાના જાણીતા સખાવતી શ્રી. નાનજી કાળીદાસે ૮૦૦૦ પાઉન્ડ કંપાલા ટાઉન હોલ માટે આપ્યા છે.

—સૌરાષ્ટ્રના વડા પ્રધાન શ્રી. ઢેબરભાઇ, ધરખેડનું ગીરાસદાર સાથે સમાધાન કર્યા પછી આગામી ચુંટણી જંગમાં ક્ષત્રિય વર્ગનો સાથ લેવા ચાહતા હતા. એમના પ્રયાસનું શુભ ફળ આવ્યું છે. અને આગામી ચુંટણી જંગમાં કોંગ્રેસની ટીકીટ પર ક્ષત્રિય વર્ગ ગીરાસદાર સમાજ ઉભો રહેશે એ લગભગ નકકી થયું છે.

બહેરાની વાત

કોઇ એક વેપારી માંદો પડયો. તેને એક બહેરો મિત્ર હતો. તે તેની તબિયતના ખબર કાઢવા જતો હતો ત્યારે રસ્તામાં તેણે કેટલાક પ્રશ્નો વીચારી રાખ્યા અને સામે વેપારી શું જવાબો આપશે તે પણ ગોઠવી કાઢયું. તેણે વીચાર્યું કે હું પુછીશ, 'કેમ છે?' વેપારી કહેશે. 'ઠીક છે.' પછી હું, 'બહુ સારૂં', કહી તેને દિલાસો આપીશ. બીજો પ્રશ્ન 'ખોરાકમાં હમણાં શું લો છો'? એમ પુછીસ. તે કહેશે 'દુધ અને ભાત.' હું કહીશ કે તેનાથી તમને સારો ફાયદો થશે.' ત્રીજો પ્રશ્ન, 'કયા ડોકટરની દવા ચાલે છે?' તે કહેશે કે અમુક ડોકટરની, હું કહીશ કે 'ઇશ્વર તેને તેના કામમાં યશ આપો.' મિત્રને ઘેર પહોંચ્યા પછી સ્વાગતની ઔપચારિક વિધિ પતી ગયા પછી, બેસીને તેણે પ્રશ્ન પુછયો:

પ્રશ્ન (૧) 'તબિયત કેમ છે?'

જવાબ 'હું તાવથી મરી રહ્યો છું, તે જોતા નથી?'

બહેરા મીત્રે જવાબ આપ્યો 'બહુ સારૂં.'

પ્રશ્ન (૨): ખોરાકમાં શું લો છો?

જવાબ: ખુન (લોહી) અને ખાક (રાખ): પહેલા આશીર્વચનથી ગુસ્સે થયેલ મિત્રે સત્વર જવાબ આપ્યો.

બીજો આશીર્વાદ મળ્યો: 'તેનાથી તમને ફાયદો થાઓ.'

પ્રશ્ન (૩): 'તમારો કયો ડોકટર છે?

ગુસ્સાથી સળગી ઉઠેલ મિત્રે જવાબ આપ્યો: 'નામદાર યમદેવ."

બહેરા માણસે આશીર્વાદ આપતાં કહ્યું: તે બહુ હુશિયાર ડોકટર છે, પ્રભુ તેને યશ આપે.

હીંદમાં સીનેમા ઉદ્યોગ

અત્યારે નાની મોટી થઇને લગભગ ૨૦૦ જેટલી ચિત્ર ઉત્પાદન કંપનીઓ મુંબઇ પ્રાંતમાં છે. એનાં મુખ્ય મથક છે—મુંબઇ, પુના અને કોલ્હાપુર. ગુજરાતમાં એકે ફીલ્મી કંપની નથી. લગભગ ૭૫૦ જેટલા કલાકારો કામ કરે છે જેમાંથી ૭૦ ટકા 'એકટરો' છે અને ૩૦ ટકા 'એકટ્રેસો' છે. ત્રીસેક સ્ટુડિયોમાં થઇને કુલ ૫૦૦૦ માણસો કામ કરે છે. "ફીલ્મ ડીસ્ટ્રીબ્યુશન" કરનાર લગભગ ૧૫૦ કંપનીઓ છે. એમાં પાંચસો માણસો કામ કરે છે. મુંબઇ પ્રદેશમાં ૫૦૦ જેટલાં થીએટરો છે અને દરેક થીએટર દીઠ સરેરાશ વીશેક આદમી પોષાતા ગણીએ તો કુલ દશેક હજાર માણસો આવી રીતે નભે છે. આવી રીતે એકંદર ફીલ્મ-ઉદ્યોગમાં વીશેક હજાર માણસો રોકાયેલા છે.

૧૯૩૧ થી ૧૯૫૦ સુધીમાં હીંદમાં કુલ ૩૪૧૦ ફીલ્મો ઉતારવામાં આવી છે. આમાંથી ૨૧૬૬ ફીલ્મો તો મુંબઇ પ્રદેશમાં જ ઉતરી છે. એટલે કે સારાય હીંદમાં બનતી ફીલ્મોમાંથી લગભગ ૫૭.૫ ટકા જેટલી ફીલ્મો મુંબઇ પ્રદેશમાં જ ઉતરે છે. પહેલા-વહેલી ગુજરાતી ફીલ્મ ૧૯૩૨ માં ઉતરેલી અને આ વીસ વર્ષના ગાળામાં કુલ ગુજરાતી ફીલ્મો ૭૯ જેટલી ઉતરી છે. મરાઠી ફીલ્મોની સંખ્યા ૧૭૨ જેટલી છે.

છેલ્લા ત્રણેક વર્ષમાં સીનેમા અને રંગભુમિમાંથી એન્ટરટેઇનટમેન્ટ ડયુટીમાંથી સરકારને મળેલી આવક આ પ્રમાણે છે.

સીનેમામાંથી:—

૪૭–૪૮ રૂા. ૮૭,૦૮,૭૦૮–૯–૦,
૪૮–૪૯ રૂા. ૧,૧૮,૧૮,૦૯૦–૧૧–૧,
૪૯–૫૦ રૂા. ૧,૪૪,૮૮,૮૫૦–૧૦–૦.

રંગભૂમિમાંથી:

૪૭–૪૮ રૂા. ૨,૭૭,૭૧૯–૧૩–૩,
૪૮–૪૯ રૂા. ૩.૧૫,૨૫૪–૧૩–૯,
૪૯–૫૦ રૂાં. ૨,૧૭,૦૩૧–૯–૦.

ફેમસ પીકચર્સવાળા શ્રી. બાબુરાવ રમાશંકર ચૌધરીની વાર્તા પરથી "જલીયાનવાલા બાગ" નામનું ચિત્ર તઇયાર કરી રહ્યા છે.

રૂશિયાના આમંત્રણથી મોસ્કોની મુલાકાતે ગયેલા ભારતીય કલાકારોનું મોસ્કોમાં સન્માન કરવામાં આવ્યું હતું. મોસ્કોમાં તેમણે ભારતના એલચી ડો. રાધાકૃષ્ણનની પણ મુલાકાત લીધી હતી.

લંડનમાં "કુલુવેલી" નામનું ભારતીય દસ્તાવેજી ચિત્ર ભારત સરકારના ફીલ્મ વિભાગના વડા શ્રી. ભવાનીના પત્ની શ્રીમતી મીનાક્ષીએ રજુ કર્યું હતું.

આવતા વર્ષના પંચાગ

૨૦૦૮ના આવતા વર્ષના પંચાગ આવી ગયા છે.

કીંમત શી ૫. ૩.

મળવાનું ઠેકાણું આ ઓફીસ

INDIAN OPINION,
P. Bag, Phoenix.
NATAL.

"ગોલ્ડ મેડલ" કવોલીટી

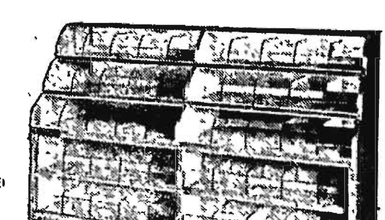

સ્લાઇડ-ગ્લાસ ડીસ્પ્લે કાઉન્ટરો અને શોકેસ રેફ્રીજરેટર મર્ચ-ટરો

શોપ યુનીટસ, ડીસ્પ્લે ફીટીંગ્સ ફ્રીશ શાખર', વિ. વિ. નવાં સાધન ફીટીંગ મંગાવો.

એસોસીએટેડ શોપફીટર્સ લીમીટેડ

જેની સાથે એકસેલસીયર શોપફીટરસ, લીમીટેડ, સા. આ. શોપફીટરસ, લીમીટેડ. રેન્ડ ઇસ્ટરશોમાં સુવરણ ચાંદ મેળવ્યા છે, તેઓ જોડાએલ છે.

104 Marshal Street, (Facing Escom House)
Phone 33-4211/2 JOHANNESBURG P. O. Box 6501.

PHONE 33-2651

MASTER BROS.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

33 West Street, JOHANNESBURG.

માસ્ટર બ્રધર્સ

હોલસેલ મરચન્ટસ એન્ડ ડાયરેકટ ઇમ્પોર્ટર્સ

રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, વુલન રગ્સ. બ્લાન્કેટસ—નાની બાળકો માટે જાત જાતનો માલ. તેમજ ક્રેપડીછીન જ્યોરજેટ સાડીઓ વીગેરે માટે હમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા ભલામણ છે

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન : ૩૩–૨૬૫૧

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN". Phone 29388.

P. HARGOVAN & CO.

(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue

DURBAN.

NATHOO TABHA

TIMBER & HARDWARE MERCHANT
& DIRECT IMPORTER

Door, Windows, Corrugated Iron, Cement, Monarch, Iron Duke, Buffalo, and Elephant brands paint or any other building material at reasonable price.

Established 1907, NATHOO TABHA,
107 Queen Street, Phone 24647.
Telegraph "Mani," DURBAN.

M. J. PATEL

INTERNATIONAL SPORTS COMPANY

Importers & Exporters & General Commission Agents

10 Peking Road, Kawoon, HONG KONG.

Special attention is paid to indent orders

Write To Us For Further Particulars.

PROPERTY

If you are interested in selling or buying Property in any part of Johannesburg or Transvaal please contact:

K. J. TAVARIA

7 Kort Street, JOHANNESBURG.

Phone: 339859 or 228727.

પ્રોપર્ટી

જોહાનીસબર્ગ અથવા ટ્રાંસવાલના ના કોઇ પણ ભાગમાં
પ્રોપર્ટી વેચવી યા ખરીદવી હોય તો મળો:

કે. જે. તવાડીઆ,
૭ કોર્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
ફોન : ૩૩૯૮૫૯ અને ૨૨૮૭૨૭.

ધીરૂભાઇ પી. નાયક

વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરે ના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઇન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, રેવન્યુ કલીયરન્સ સર્ટીફીકેટ અને ઇમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં અમારી સલાહ લો.

Phone : 33-9033. 29e Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

બાળ ઉપયોગી સાહીત્ય

તમારાં બાળકોને સુંદર પુસ્તકો આપી તેમના જ્ઞાનમાં વધારો કરો

પાંચ ચરીત્રોનો સેટ

આમાં પાંચ ઇતીહાસીક મહાન નરોના ચરીત્રો છે.

કીમત ૧૩/–

ફેઇ બાડીની સફી ૨ ૬

શિશુ ગ્રંથાવલી

સેટ પહેલામાં ૬–પુસ્તકો ૧૨ ૬
સેટ બીજાની ૧૫ ૦

કીશોર ગ્રંથાવલી

૭ પુસ્તકોના સુંદર વાર્તાઓના સેટની ૧૪ ૬

ઇસપના પાત્રો ગધેડા

બાળકોને માટે રમુજી પુસ્તક
કીમત ૨ ૦

શાંત પળોમાં ૨ ૬
સોક્રેટીસની સફર ૪ ૦

કેટલાંક પક્ષિઓ ૧ ૬

ભાગવત કથાઓ ૩ ૬

ચરિત્ર રત્નોનો સેટ ભાગ ૧ ૨ જેમાં પ્રત્યેક સેટમાં પાંચ પાંચ પુસ્તકો છે. પ્રત્યેક સેટની. ૭ ૦

કોયડા મગ્રહ ૨ ૦

૧૦ થી ૧૨ વર્ષના બાળકો માટે ૧૩ પુસ્તકોનો સેટ.

કીમંત પા. ૧–૦–૦

૮ થી ૧૦ વર્ષના બાળકો માટે ૧૫ પુસ્તકોનો સેટ.

કીમંત પા. ૧–૫–૦

૧૨ થી ૧૮ વર્ષના યુવક યુવતી માટે આઠ સુંદર પુસ્તકોનો સેટ

કીંમત ૧૪/–

લીલી ૫ ૬
વીણુ ૫ ૬
બાણુ ૫ ૩

બાળકોને બાંધવા ૨ ૦
ઈન્દીરાને પત્રો (નહેરૂ) ૪ ૦
બાળવાર્તાવળી ૩ ૦
ચપટી ધુળ ૨ ૦
ચતુરની વાતો ૩ ૦
જ્ઞાન ગોષ્ઠી ૨ ૦
લાહો ૫ ૬
ખજાનાની શોધમાં ૪ ૬

Obtainable From:

'Indian Opinion'
P. Bag,
Phoenix, Natal.

વાંચવા લાયક પુસ્તકો

ગાંધીજીનું સાહિત્ય

ગાંધીજીએ લખેલા અથવા ગાંધીજી ઉપર લખાયલા પુસ્તકોનો નીચે સમાસ થાય છે.

આત્મ કથા (ગાંધીજી) ૭ ૬
અમારા બા (કસ્તુરબા ગાંધી) ૪ ૦
ગાંધીજીનો સરકાર સાથે પત્રવ્યવહાર ૧ ૦
ગાંધીજીની સાધના ૫ ૩
ગાંધીજીના સમાગમમાં ૫ ૬
જીવન પરોઢ (શ્રી. પ્રભુદાસ ગાંધીએ ફીનીકસ આશ્રમ ના કેટલોક ઇતીહાસ પોતાના જીવન પરોઢ દરમ્યાન બનેલો આલેખ્યો છે.) ૧૧ ૦
ગાંધીવાદી આર્થીક યોજના ૫ ૦
ધર્માત્મા ગોખલે (ગાંધીજી) ૧ ૬
દક્ષિણ આફ્રીકાના સત્યાગ્રહનો ઇતીહાસ ૭ ૬
બાપુની પ્રસાદી (મથુરાદાસ ત્રીકમજી) ૫ ૦
બાપુના પત્રો: (આશ્રમની બ્હેનો ઉપર) સંપાદક કાકા કાલેલકર ૨ ૬
પાયાની કેળવણી (ગાંધીજી) ૩ ૦
મહાદેવ દેસાઇની ડાયરી
ભાગ પહેલો ૧૦ ૦
" બીજો ૧૨ ૦
" ત્રીજો ૧૧ ૬
" ચોથો ૮ ૯
ગાંધી વિચાર દોહન ગાંધીજીના વિચારોને સ્પષ્ટ કરતું પુસ્તક ૨ ૬
બાપુની કારાવાસની કહાણી (આગાખાન મહેલના એકવીસ માસનો ઇતીહાસ. લેખીકા ડો. સુશીલા નેયર.) કીંમત શી. ૧૫/૦.
પ્રેમ પંથ ભા. ૧ ૬
" " " ૨. ૬
રામ નામ (ગાંધીજી) ૨ ૦
આરોગ્યના તેર દિવસો (વીનોબાજી) ૧ ૬
બાપુના—બા ને પત્રો (કસ્તુરબા પર લખાયલા પત્રો) ૨ ૬
કસ્તુરબા સ્મારક અંક ૧ ૦
ગાંધી સ્મારક અંક ૨ ૦
બાપુની ઝાંખી ૩ ૦
મંગળ પ્રભાત ૧ ૦
ગાંધીજીની સંક્ષિપ્ત આત્મ કથા (મથુરાદાસ ત્રીકમજી) ૨ ૬
વ્યાપક ધર્મ ભાવના (ગાંધીજી) ૫ ૬
આશ્રમ ભજનાવલી ૧ ૩

કીશોરલાલ મશરૂવાળા કૃત

કેળવણીનો પાકાયા કી. ધ. મ. ૩ ૦
ગીતા મંથન (ગીતાજીનો સમજી શકાય એવી રીતે લખાણથી કરેલો અનુવાદ) ૭ ૬
ગીતા ધ્વની (ગીતાજીના ગુજરાતી શ્લોકો) ૧ ૩
સ્ત્રી પુરૂષ મર્યાદા (આજ કાલની, પુરૂષમાં લેવાતી પ્રશ્નો ઉપર પુછાતા પ્રશ્નના જવાબરૂપે જે લેખો લખાયા છે તેનો સંગ્રહ) ૨ ૬

સામુદાયીક ક્રાંતી ૫ ૦

જીવન ચરીત્રો

મારી જીવન કથા જવાહરલાલજી ૧૫ ૬
તેજ ચીત્રો પાંચ મહાન વીરોના ચરીત્રો ૬ ૦
માહાદેવ દેશાઇનું પુર્વચરીત્ર ૨ ૩
સરદાર પટેલ વલ્લભભાઇ પટેલ ૧૩ ૦
મારી જીવન કથા રાજેન્દ્ર પ્રસાદ ૧ ૦ ૦

કેટલાક વાંચવા લાયક પુસ્તકો

આપણી કોંગ્રેસ ૪ ૦
ઇન્દુને પત્રો (નેહરૂ) ૩ ૦
ચુપ નહી રહેવાય (ટોલ્સટોય) ૫ ૦
હસ્તી અથવા સંસ્કૃતીનું ભાવી (રાધા કૃષ્ણન) ૨ ૦
જીવતા તહેવારો (કાકાસાહેબ) ૪ ૦
જગતના ઇતીહાસનું રેખા દર્શન ભા. ૧–૨. (નેહરૂ) ૧–૩–૦
ટોલ્સટોય અને શીક્ષણ ૨ ૦
ઓતરાતી દિવાલો (કાકા કાલેલકર) ૧ ૩
બુદ્ધ લીલા ૧ ૬
બુદ્ધ ચરીત્ર (પદ્ય) ૪ ૦
નવલ ગ્રંથાવલી ૫ ૬
સોવીયટ રશીયા. (રશીયા વીશે જાણવા જેવું) ૧૦ ૦
શેક્સ્પીઅરના કથાનકો (વાર્તા સંગ્રહ) ૨ ૬
હજરત મહંમદ (ઇસ્લામ ધર્મ ઉપર અજવાળુ પાડતું ન્હાનુ પુસ્તક) ૧ ૦
લોકમાતા (કાકા કાલેલકર) ૧ ૬
હિમાલયનો પ્રવાસ (" ") ૫ ૦
હિંદી કોમી ત્રીકોણ ૬ ૦

ટોલ્સટોય કૃત ઉત્તમ નવલકથાઓ

ત્રિ નવલકથાઓ ૫ ૦
દ્રષ્ટિ પરીવર્તન (નવલકથા) ૫ ૩

શરદ બાબુની નવલકથાઓ

અપુર્વ ભારતી ૧૨ ૬
અનુરાધા ૬ ૦
કાશીનાથ ૫ ૬
ચંદ્રનાથ ૪ ૦
ચરીત્રહીન ૧૩ ૬
છબી ૭ ૬
જીવન યાત્રા ૪ ૦
નવીના ૧૦ ૩
દુર્ગા ૮ ૬
દેવદાસ ૫ ૦
મધુ વાર્તાઓ ૨ ૬
સુભદ્રા ૧ ૦

ટાગોર કૃત

પંચ ભુત ૧ ૦
ચાર અધ્યાય ૫ ૩
ઘરે બાહિરે ૬ ૦
રાજર્ષી ૭ ૦
લાવણ્ય ૫ ૬
ચિરકુમાર સભા (ટાગોરકૃત) ૧૨ ૦

ટુંકી વાર્તાઓ અને નવલ કથાઓ

ચમેલી અને મતીમાં ૪ ૬
ચિત્ર લેખા ૮ ૬
અનુતરો વાર્તા સંગ્રહ ૨ ૬
ગોમાની વાતો ૧ ૦
મોહાન મોહમદ નવલકથા ભા. ૧–૨ સેટની ૨૩ ૦
જય સીંહ સીધ્ધરાજ ૧૧ ૦
અમૃત ધારા ૮ ૬
આકાશનું બીજ ભા. ૧ ૨ સેટની ૧૮ ૬
આવતી કાલ ૭ ૦
અપસરા (ચાર ભાગનો સેટ) ૧–૧૨–૬
અધુરી વાતો ૧૦ ૩
અમે બધા ૧૧ ૦
અથડાતા વાયરા ૭ ૩
ઇન્સાન નોવેલ ૭ ૦
ઉર્મીનાદ ૮ ૬
ખીસા કોશ ૩ ૦
ખડખડ બાપુ બાપુઓના જીવનને ઉપાડ પાડતી નોવેલ ૭ ૬
કાચ વધ ૧૦ ૬
કેવડાના કાંટા ૭ ૦
છલ્લો પ્રયોગ (વાર્તા સંગ્રહ) ૭ ૬
દીન ચર્યા ૭ ૬
મેઘ બીંન્દુ (કણિકાઓ) ૭ ૦
કાન્તી ૯ ૦
પચાસવર્ષ પછી ૭ ૦
ભાગ્ય નિર્માણ (ન્યાયશિક્ષણ) ૭ ૬
ઇશ્કની ખુશબુ ૧ ૦
કલાની સહચરી ૫ ૬
હરીયોલાલ ૯ ૦
ત્રણ અધું બે ૧ ૦
તણખા (ટુંકી વાર્તાઓનો સંગ્રહ) ૭ ૦
દોન ક્રુવ ૪ ૬
દરીયાઇ બહાર વટીયા ૭ ૬
દરીયાવાટ ૯ ૬
દીરીફની વાતો ૧ ૦
નીલ પંખી ૩ ૦
નીલ રેખા ૮ ૦
બહીષ્કાર ૧ ૯
કુટેલા સુવર્ણ પાત્રો ૧૦ ૦
પ્રભાત કીરણો ૭ ૬
પહેલો ફાળ ૯ ૦
પિયાસી ૮ ૦
પૌરાણીક નાટકો ૫ ૬
મેઘ ધનુષ્ય ૬ ૦
માનવ તાના ફુલ ૬ ૦
મરૂ ભુમી ૬ ૦
મનોહારજ ૮ ૦
મોહીની ૮ ૦
મહાભારતના દીવા ૭ ૦
બીરૂ સાથી ૧૨ ૦
મૃત્યુનુ રહસ્ય ૧૦ ૦
માનવીની ભવાઇ ૧૨ ૦
માયાવી સંસાર ૭ ૬
ઝંઝાવાત ભાગ ૧ ૧૦ ૦
ચિત્રોહવી ૭ ૬
ઠેગાઇનો ભોગ ૮ ૦
જામ તમાચી ૯ ૦
બે દેશ દીપક ૫ ૦
પુત્ર જન્મ ૧૩ ૦
પરીષેશ ૭ ૦
પીતાજીનો વન પ્રવેશ ૭ ૦
પૃથ્વીશ ૭ ૯
ત્રીવીધ તાપ ૫ ૦
સોહાગણ ભા. ૧–૨ સેટની ૧૦ ૦
હમણી આફ્સર ચે ૫ ૬
સોહાગ ૧ ૦
સમરાંગણ ૬ ૩
ઋણાનુ બંધ ૬ ૦
મધુપ ૭ ૦
વિજ્ઞાનીક જમૈત ૫૩
ગુપ્તધન (ટાગોર કૃત નોવેલ) ૬ ૦
ચાંદ મુખી ૭ ૦
મોટો જોડણી કોષ ૧ ૨ ૬
રાહુ રશ ૧ ૦
એને ચરણે ૨ ૩
ચાખેરવાલી (ટાગોરની નોવેલ) ૮ ૦
રવીવંદના ૫ ૬
વારસદાર ૭ ૬
આગે કદમ ૭ ૯

કેળવણી વડે ક્રાંતી

કેળવણીકાર માટે ઉપયોગી
કીંમત ૭-૦.

આ ઓફીસેથી મળશે.

Indian Opinion P/Bag:
Phoenix Natal.

The Epic Fast

(BY PYARELAL)

An account of Mahatma Gandhi's Fast in September 1932, and events leading up to the Yeravda Pact with all relevant documents.

320 Pages. Price: *2s. 6d.*

Obtainable From:

"Indian Opinion"
Phoenix, Natal.

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING
CO. LTD.

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants
—&—
Direct Importers.

47, Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

LIFE INSURANCE

Are you adequately insured?
Have you provided for your dependants?
Prepare for the future
Life Insurance gives peace of mind for the unknown future.

Insure with 'THE OLD MUTUAL" your friend for Life—
The S.A. Mutual Life Assurance Society, which has best Bonus record in the WORLD.

Representative:—

DAYABHAI PATEL

P.O. Box 1760, JOHANNESBURG.
Phones:— Business 33-0711 / Residence 33-5961

ધી ન્યુ દિલ ખુશ-સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર: મણીભાઈ ભાણાભાઈ કાદીપોરવાળા.

દરેક જાતની મીઠાઈઓ, ચોખ્ખા ઘીની તેમજ મોઘા મેવા, મસાલાથી અમે બનાવીએ છીએ.

અમારૂં વખણાએલું સુરતી ભુસું સેવ, મમરા, ગાંઠીઆ, ભજીઆ, પાતરા વિગેરે દરરોજ તાજાં બનાવીએ છીએ.

પાર્ટી વીગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં મીઠાઈ ઓર્ડર પ્રમાણે ટુંક વખતમાં બનાવી આપીશું.

PHONE 33-6575. P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,
34 President St., Corner Diagonal Street.
JOHANNESBURG.

INDIA INDEPENDENCE NUMBER

Published as Special Number of INDIAN OPINION to commemorate the attainment of Freedom by India.

Printed on art paper and profusely illustrated.

With historic pictures connected with India's struggle for Freedom and with photos of the late Dadabhai Naoroji, Tilak Gokhale, Subash Bose and many others who have sacrificed their lives in fighting for freedom and of Mahatma Gandhi, Pandit Jawaharlal Nehru and many others who have lived to see the fruits of their labour.

Also containing a brief Survey of the work of the Indian National Congress from the time of its inception.

Price 2/-

PHONE 33-7944. P.O. BOX 4889.
TEL ADDRESS: "ARVIND."

HEAD OFFICE:
409, KRUGER ST., LOUIS TRICHARDT
PHONE 64. PO BOX 106.
TEL. ADD: "KANJEE."

H. K. GOKAL,

WHOLESALE

GENERAL MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

OUR MOTTO: SERVICE THAT SATISFIES."

43 Market Street, JOHANNESBRUG.

ફોન ૩૩-૭૯૪૪. બોક્સ ૪૮૮૯.
ટેલીગ્રાફીક એડરેસ "અરવીન."

હેડ ઓફીસ:
૪૦૯, ક્રુગર સ્ટ્રીટ, લુઇસટ્રાખાટ.
ફોન: ૬૪ પી. ઓ. બોક્સ ૧૦૬
ટેલીગ્રાફીક એડરેસ: 'કાનજી"

એચ. કે. ગોકળ,

—: હોલસેલ વેપારી :—

—જનરલ મરચન્ટ અને આયાત કરનાર—

૪૩ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

NUGGET
BOOT POLISH

Obtainable in
Black, Military Tan, Light Brown, Dark Brown, Toney Red, Ox Blood, Transparent.

AA-245

"Tell me Doctor . . *What do you mean by a safe antiseptic?"*

To be called safe an antiseptic must be safe in several ways. It must be reliable, it must be gentle, it must be non-poisonous. It must help, not hinder, the natural processes of healing and repair. 'Dettol' the modern antiseptic, is a highly efficient destroyer of germs, but it works on the germs, not you. It is non-poisonous, pleasant, safe to have around.

DETTOL
THE MODERN ANTISEPTIC
RECKITT & COLMAN (AFRICA) LIMITED, P O BOX 1097, CAPE TOWN
24 231-56

Polishing with SUNBEAM is so easy!

Sunbeam...a boon to all housewives...makes it *so easy* to keep the floors and furniture bright and attractive!

Effortlessly a *little* Sunbeam is spread over a *large* area to give that pleasing shine which lasts for days and days

Sunbeam makes your home look clean and inviting!

FOR BRIGHTER FLOORS AND LIGHTER WORK Always ask for

SUNBEAM
POLISH

Shines... and shines.. ..and shines

5204-1

નવા પુસ્તકો

પૂર્વ આફ્રીકાની સફર (કાકા કાલેલકર)	૭	૬
વિવેક અને સાધના (કેદારનાથ)	૧૦	૬
ગ્રામ્ય વિદ્યાપીઠ (શીક્ષકો માટે)	૨	૬
હીંદીમહાસભાનું બંધારણ	૧	૦
કાંતણ વિદ્યા	૧	૬
ટાઇફોઇડ (તાવ ઉપર ઉપચાર)	૧	૬
મેલેરીયા	૧	૬
સર્વોદયના સીદ્ધાંત	૧	૬
ઝંઝાવાત ભાગ ૨	૧૨	૬
કાલ ભોજ (નવલકથા) રમણલાલ દેસાઈ કૃત	૧૦	૦
સૌંદર્ય જ્યોત (નવલકથા) રમણલાલ દેસાઈ કૃત	૧૫	૦

મળવાનું ઠેકાણું આ ઓફીસ :

INDIAN OPINION, F. BAG, PHOENIX.

વેચવાના પુસ્તકો

રાજમાર્ગ (ગાંધી યુગની નોવેલ)	૫	૦
રાજ સન્યાસી (ધુમકેતુ)	૧૦	૬
અથડાતા વાયરા	૭	૬
માણસાઈના દીવા	૭	૦
માનવતાના મુલ	૫	૦
મોહીની	૮	૦
મળેલા જીવ	૮	૦

C/O INDIAN OPINION, P. Bag, Phoenix, Natal.

Printed and published by Manilal M. Gandhi at Phoenix, Natal.